VIANOCE
1992
ROČ. XXIV.
Cena 8 Kčs

SLOVO

Dvojtýždenník gréckokatolíckej cirkvi

Nech Božské Dieťa
vyžaruje vo Vás
svoj pokoj, radosť, lásku
po všetky dni života

želá redakcia
Slova

Z OBSAHU VYBERÁME:

- Príhovor otca biskupa
- Tradície Vianoc
- Ježiškova perinka
- Kde bývali Adam a Eva ?

Sväté písmo o narodení Pána

Dnes Panna rodí večného Boha. - Zem ako dar Neprístupnému ponúkla jaskyňu. - Anjeli s pastiermi ho oslavujú. - Mudrci s hviezdou k nemu putujú, - lebo večný Boh z lásky k nám sa narodil ako Dieťa.

(Kondak na sviatok Narodenia Pána)

Z evanjelia sv. Lukáša (2,1-20)

V týchto dňoch vyšiel rozkaz od cisára Augusta vykonať súpis ľudu po celom svete. Tento prvý súpis sa konal, keď Sýriu spravoval Kvirínius. A všetci šli sa dať zapísať, každý do svojho mesta. vybral sa aj Jozef z galilejského mesta Nazareta do Judey, do Dávidovho mesta, ktoré sa volá Betlehem, lebo pochádzal z Dávidovho domu a rodu, aby sa dal zapísať s Máriou, svojou manželkou, ktorá bola v požehnanom stave. Kým tam boli, nadišiel jej čas pôrodu. I porodila svojho prvorodeného syna, zavinula ho do plienok a uložila do jasieľ, lebo pre nich nebolo miesta v hostinci.

V tom istom kraji boli pastieri, ktorí v noci bdeli a strážili svoje stádo. Tu zastal pri nich Pánov anjel a ožiarila ich Pánova sláva. Zmocnil sa ich veľký strach, ale anjel im povedal: "Nebojte sa. Zvestujem vám veľkú radosť, ktorá bude patriť všetkým ľuďom: Dnes sa vám v Dávidovom meste narodil Spasiteľ, Kristus Pán. A toto vám bude znamením: Nájdete dieťatko zavinuté do plienok a uložené v jasliach. A hneď sa k anjelovi pripojilo množstvo nebeských zástupov, zvelebovali Boha a hovorili:

"Sláva Bohu na výsostiach
a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle."

Keď anjeli odišli od nich do neba, pastieri si povedali: "Poďme teda do Betlehema a pozrime sa, čo sa stalo, ako nám oznámil Pán." Poponáhľali sa a našli Máriu a Jozefa i dieťa uložené v jasliach. Keď ich videli, vyrozprávali, čo im bolo povedané a tomto dieťati. A všetci, ktorí to počúvali, divili sa nad tým, čo pastieri rozprávali. Ale Mária zachovávala všetky tieto slová vo svojom srdci a premýšľala o nich. Pastieri sa potom vrátili a oslavovali a chválili Boha za všetko, čo počuli a videli, ako im bolo povedané.

(Lk 2,1-20)

Z evanjelia sv. Matúša (2,1-12)

Keď sa za čias kráľa Herodesa v judejskom Betleheme narodil Ježiš, prišli do Jeruzalema mudrci od východu a pýtali sa: "Kde je ten novonarodený židovský kráľ? Videli sme jeho hviezdu na východe a prišli sme sa mu pokloniť. Keď to počul kráľ Herodes, rozrušil sa a celý Jeruzalem s ním. Zvolal všetkých veľkňazov a zákonníkov ľudu a vyzvedal sa od nich, kde sa má narodiť Mesiáš. Oni mu povedali: "V judejskom Betleheme, lebo tak píše prorok:

"A ty, Betlehem, v judejskej krajine,
nijako nie si najmenší medzi poprednými mestami Judey,
lebo z teba vyjde vojvoda,
ktorý bude spravovať môj ľud, Izrael."

Tu si dal Herodes potajomky zavolať mudrcov a podrobne sa ich povypytoval, kedy sa im zjavila hviezda. Potom ich poslal do Betlehema a povedal: "Choďte a dôkladne vypytujte sa na dieťa. Keď ho nájdete, oznámte mi, aby som sa mu aj ja šiel poklonić."

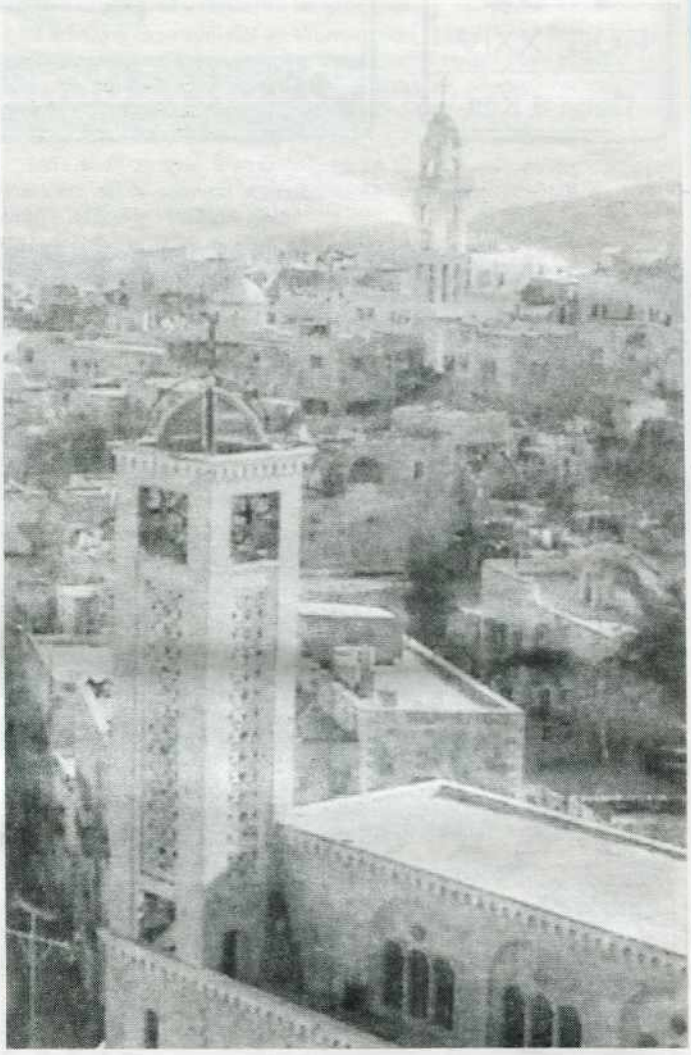

Betlehem - miesto, kde sa narodil Spasiteľ sveta

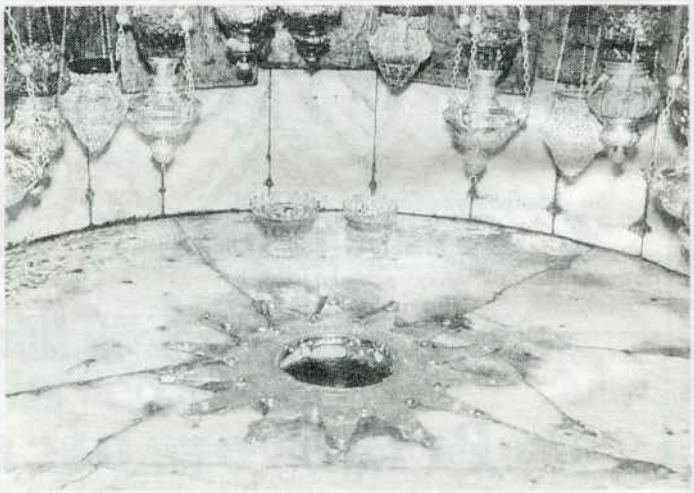

Oni kráľa vypočuli a odišli. A hľa, hviezda, ktorú videli na východe išla pred nimi, až sa zastavila nad miestom, kde bolo dieťa. Ako zbadali hviezdu, nesmierne sa zaradovali. Vošli do domu a uvideli dieťa s Máriou, jeho matkou, padli na zem a klaňali sa mu. Potom otvorili svoje pokladnice a dali mu dary: zlato, kadidlo a myrhu. A keď vo sne dostali pokyn, aby sa nevracali k Herodesovi, inou cestou sa vrátili do svojej krajiny.

Všetko usmerňovať ku Spasiteľovi a k novému životu s Bohom

Opäť nám zažiarili posvätné dni Božieho Narodenia. Vítam Vás všetkých v našich chrámoch pri oslavách Narodenia Syna Božieho. Otvorme sa Jeho svetlu, radosti,pokoju a istote. Jemu obyčajne neblahoželáme, ako to robíme ľuďom a ako si sami vzájomne blahoprajeme, pretože Jeho Narodenie sa týka každého z nás.

"Veď zjavila sa Božia milosť na spásu všetkým ľuďom a vychováva nás, aby sa zriekli bezbožnosti a svetských žiadostí a žili v tomto veku triezvo, spravodlivo a tak očakávali blahoslavenú nádej a príchod slávy veľkého a nášho Spasiteľa Ježiša Krista "/Tit 2, 11-14/.

Narodenie Kristovo je vlastne sebaobetovanie Boha pre záchranu a vyslobodenie človeka z pút starého, hriešneho života.

Bolo by málo, keby tieto sviatky boli len spomienkou na naše detstvo, alebo rodný dom. Toto všetko by nestačilo pre sviatočnú radosť, svetlo, pokoj a istotu. Sv. apoštol Pavol v uvedených veršoch hovorí Titovi nie o minulosti, ale o ďalšej prítomnosti a budúcnosti.

Dieťa Božie sa narodilo do tohto nebezpečného a sebeckého sveta a Jeho jediná obrana je láska. Táto jeho láska zostáva nepochopená, odmietnutá, podobne ako tvoja, drahý brat a sestra. Len Boh ju prijíma a chápe. Životný osud Narodeného Dieťaťa v Betleheme je príkladom a modelom i nášho života. Len tak a len s Ním možno prekonať zlo, len tak možno zvíťaziť nad životom a smrťou.

Robme tak, drahí, ako Spasiteľ. Potom i na nás sa dobro ukáže silnejšie ako zlo a láska prekoná nenávisť.

Čo je odkazom týchto sviatkov pre nás všetkých, čo je radostným posolstvom svätej noci?

Majme dôveru! I V dnešnom svete je možno žiť životom dôstojným človeka. Je možné premáhať zlo láskou Betlehemského Dieťaťa. Poďme a nikomu neubližujme, poďme a nikomu sa nepomstime, poďme a buďme láskaví i k tomu, čo nám včera ublížil. Pamätajme, že dokiaľ si zachováme dobrotu srdca Novonarodeného Spasiteľa, dovtedy sme mocnejší než všetko zlo a nakoniec sa nám obráti na dobro. Veď kohože by neuchvátila táto naozaj sviatočná nálada dobroty, zmierenia, lásky, odpustenia a tej skutočnej radosti, ktorá sa prejavuje a naše vnútro napĺňa práve po tieto sviatočné dni.

Toto je zázrak zvestovaný v tejto tichej, svätej noci, v ktorej sme boli Bohom nesmierne obdarovaní. Aj my, namiesto hmotnej pozornosti, darujme si predovšetkým úprimnú lásku a dobré vzájomné spolužitie.

Naše vianočné darčeky nech sú skromné, nech symbolizujú vzájomnú úctu, porozumenie, láskavosť, dobrosrdečnosť a ostatné duchovné hodnoty, ktoré môžeme získať pri jasličkách novonarodeného Spasiteľa. Otec rodiny nech je dobrý ku svojim deťom, nech im vždy poslúži na povzbudenie dobrým príkladom. Nech im venuje aspoň hodinku zo svojho voľného času.Matka nech nerozdáva všetku svoju energiu, svoju láskavosť a príťažlivosť len na pracovisku, ale to všetko nech zachová pre svojho manžela, pre svoje deti a rodinu. Buďme na seba dobrí, ohľaduplní, láskaví a to bude najkrajší vianočný-sviatočný dar Bohu a blížnemu.

To je podstata sviatkov Božieho Narodenia. Boh sa narodil, aby sme sa my mohli znova narodiť, znova začať žiť. Myslime na to! To bude dôvod našej duchovnej radosti, základom našej nádeje a stretnutie sa s Bohom v našich dušiach. Rozhodnime sa už dnes, že sa nebudeme nad mieru znepokojovať ani nad nedostatkami svojich blížnych. Dobrých ľudí je viacej než si myslíme.

Istý kňaz takto poučoval svojich veriacich k Božiemu Narodeniu. Nezakrývajte v jasličkách Novonarodeného Spasiteľa, ani neozdobujte v chráme vianočné jedličky. Sú prirodzene pekné. Nevešajte na nich pozlátka. Nie ozdoby sú podstatné, ale Novonarodený Spasiteľ. Nepáčilo sa to veriacim, ale pozdejšie pochopili, o čo mu išlo, totiž, aby Božské Dieťa mohlo vyžarovať na nás svoj pokoj a radosť!

V tieto sviatky Božieho Narodenia prijmite najsrdečnejší pozdrav všetci: deti, mládež, dospelí, rodičia, zdraví i chorí, starí i opustení a osamotení. Zvlášť pozdravujem pomocníka biskupa, gen. vikára, všetkých kňazov, bohoslovcov, rehoľníkov a rehoľnice. Na všetkých Vás myslím v modlitbe a s radosťou Vám želám Božie požehnanie, dobrého zdravia a pokoj v nastavajúcom novom roku.

Christos raždajetsja - Slavite Jeho

Mons. Ján HIRKA,
sídelný biskup prešovský

BOH TAK MILOVAL SVET,

ŽE DAL SVOJHO JEDNORODENÉHO SYNA, ABY NEZAHYNUL NIK, KTO V NEHO VERÍ, ALE ABY MAL VEČNÝ ŽIVOT

Jn 3, 16

Už tradične by sme mohli očakávať, že úvodný citát k vianočnej úvahe bude azda najskôr zo správ o Ježišovom narodení z Lukášovho evanjelia, no predsa i tento vybratý vystihuje samotnú podstatu Vianoc, že Boh vo svojej úžasnej láske k človekovi, do hriechov padnutému človekovi, posiela Záchrancu, Vykupiteľa, vlastného jediného Syna ako malé bezmocné ľudské nemluvňa, aby nikto, kto v neho uverí, nezahynul, ale mal večnú účasť na Božej láske. Ak nám má aj táto úvaha aspoň trošku pomôcť viac sa priblížiť k pochopeniu a hlavne prežívaniu podstaty Vianoc ako významnej udalosti vykupiteľského Kristovho diela, dobre bude, ak si hádam pripomenieme niečo z tradície týchto sviatkov v dejinách cirkvi.

Vianoce sa v apoštolských časoch a vôbec v prvotnej cirkvi až do 4. storočia vôbec neslávili. Možno povedať, že sviatok svätého Štefana prvomučeníka sa slávil v cirkvi skôr ako Ježišovo narodenie 25. decembra. Prvých kresťanov nezaujalo slávenie Ježišovho narodenia, jeho detstva, alebo jeho 30 ročného skrytého života v Nazarete. To, čo sa pri Ježišovom počatí, narodení a skrytom živote dialo, alebo, čo napr. dvanásťročný Ježiš povedal v chráme, to si len jeho matka zachovávala vo svojom srdci. Žil medzi ľuďmi "inkognito" ako nepoznaný. Ján Krstiteľ povedal o ňom ľudu, že stojí medzi vami ten, ktorého vy nepoznáte.

Hlavnými sviatkami prvotnej cirkvi, ktoré sa hneď od začiatku slávievali bola Veľká noc a Turíce so svojimi centrálnymi radostnými udalosťami vzkrieseného Krista a zoslania Svätého Ducha. Až tieto udalosti odkryli tajomstvá, že to malé bezmocné dieťa narodené v betlehemskej maštali v chudobe a v zápachu a špine tohoto sveta je Boh, že ten mladý muž s mozoľnatými rukami v tesárskej dielni Jozefa z Nazareta je Boh, že ten, čo rozmnoží päť chlebov pre päťtisíc ľudí, čo tíši búrku na mori a chodí po jeho hladine, čo uzdravuje všetky choroby duševné i telesné, čo kriesi mŕtvych je Boh, že ten, čo bezmocný a opustený umiera na kríži je Boh. Až veľkonočné ráno potvrdilo túto pravdu, ktorá bola skrytá, alebo len tušená aj u tých, čo žili s ním za celé tri roky verejného účinkovania.

Keď teda dnes slávime narodenie Božieho Syna, neslávime ho v sentimente milého dieťatka, ktoré ešte nevie hovoriť a nič od nás nežiada a k ničomu nás v živote nezaväzuje, k ničomu nevyzýva, ale ho slávime ako Boha, ktorý nám prišiel ukázať, ako treba prežiť ľudský život v súlade s Božou vôľou, v láske k nemu a k ľuďom, zmysluplne až do jeho definitívneho zavŕšenia v náručí Božej lásky. Slávime ho ako toho, ktorý nám ukázal, ako treba vedieť prijať bolesť, utrpenie a kríž a ako mu dať pravý zmysel obety. Slávime ho ako nášho Záchrancu a Vykupiteľa z našich hriechov, z našej zloby a biedy. On sa kvôli nám stal človekom podobným nám vo všetkom okrem hriechu, aby nás mohol urobiť zasa adoptovanými Božími deťmi. To je plán našej spásy, to je zmysel a podstata Vianoc. Táto udalosť je pre nás dôvodom k opravdivej radosti. Viera ľudí ožiarená veľkonočným tajomstvom vidí nie nejaké zázračné dieťa, ale Boha medzi ľuďmi, tajomnú, ale konkrétnu bytosť s dvomi skutočnými podstatami, ako skutočný Boh a ako skutočný človek v jednej osobe. Keď sa Boh takto znížil k človekovi, aby ho zachránil a urobil tak prvý iniciatívny krok pre jeho spásu, tak logickým dôsledkom pre naplnenie tohoto cieľa má byť, aby človek zasa prijal a dal sa narodiť Kristovi vo svojom srdci. Vianoce sú vo svojej podstate sviatkami vzájomného darovania sa Boha človekovi, človeka Bohu a človeka človekovi navzájom. "Milujte sa navzájom, ako som ja miloval vás." Štedrosť Božia v takomto darovaní je pre nás výzvou k tej pravej štedrosti, ktorou sa aj my máme jeden druhému darovať.

Pozrime si teraz, čoho sú svedkami vianočné sviatky dnešných čias. Pre mnohých už z hlbokej viery v Ježiša ako najväčšieho Božieho daru človekovi zostala len sentimentálna spomienka na detskú vieru v Ježiška, ktorý spolu s anjelíčkami nosí deťom darčeky. Táto tradícia ligotavých pozlátok a množstva darčekov bez Ježiša zostala symbolom Vianoc aj pre dnešných ateistov, ktorí ich v takejto podobe tiež radi prežívajú. Ľahšie je totiž dávať hmotné dary, aby sme nemuseli dať seba v láske jeden druhému, kde už aj úprimné stisnutie ruky, srdečný úsmev a teplé slovo môže byť pre toho druhého veľkým darom. Stať sa obeťou konzumných Vianoc znamená totiž stále viac a viac sa vzďaľovať od ich pravej podstaty, znamená vzďaľovať sa od Boha, znamená neodpovedať na Boží dar človekovi ľudským darom Bohu.

Kto nepochopí, alebo nechce pochopiť, že konzumné Vianoce nie sú naozaj kresťanské, že sú ničím iným ako príležitosťou jesť a piť, zabávať sa a cestovať, takí po návrate do všedných dní cítia akúsi trpkú príchuť, že premárnili niečo duchovné, niečo, čo ich tajomne prevyšuje, čo ich mohlo povzniesť, zmeniť, urobiť lepšími, šťastnejšími a radostnejšími ľuďmi. Konzum nie je pravé šťastie a zábava nie je ešte pravá radosť. Pravé šťastie a pravú radosť môže dať len ten, kto ich naozaj má a ktorý nám ich ponúka vo svojom Synovi Ježišovi, ktorého narodenie v týchto dňoch oslavujeme.

Pouvažujme preto každý sám nad sebou, ako chápeme a hlavne prežívame tieto sviatky. Či aj my nie sme na živom strome cirkvi už len nejakým ligotavým pozlátkom, alebo sme naozaj zdravým konárom, ratolesťou, v ktorej naplno prúdi Božia miazga a ktorá prináša aj hojnosť kvalitného ovocia kresťanského života. Dajme si na túto otázku poctivú odpoveď.

o. RNDr. Jozef VOSKÁR

Nám, nám narodil sa...

Opäť slávime Vianoce, sviatky radosti a pokoja. Pokoj a radosť hlásal už sám anjel na prvé Vianoce pred 1992 rokmi v Betleheme, keď hlásal pastierom: "Nebojte sa, zvestujem vám veľkú radosť, ktorá bude pre celý ľud: V meste Dávidovom sa vám dnes narodil Spasiteľ, to je Kristus Pán." Túto radosť predpovedali starozákonní proroci a ľudstvo počas dlhých storočí očakávalo tento radostný okamžik, keď Boh sám, nám ľuďom, urobil radosť, že nám daroval svojho jednorodeného Syna, Spasiteľa sveta. Dnes sa v celom svete oslavuje radostná udalosť Narodenia Syna Božieho Ježiša Krista. Syn Boží sa stal človekom a narodil sa nám ako Dieťa. Ako to spievame vo vianočnej piesni: Nám, nám narodil sa... Cez toto Dieťa, Syna Boha Otca a Syna Panny Márie, prichádza k nám ľuďom sám Boh, aby nás, ľudí, spasil, aby zachránil každého človeka. Aby zachránil človeka predovšetkým z jeho vlastnej biedy, z biedy hriechu a viny. Do tejto biedy hriechu a viny upadol človek sám svojou vlastnou vinou, lebo nechcel žiť podľa Boha, ale podľa seba. To priviedlo a stále privádza človeka na pokraj katastrofy. Aj my dnes v modernej dobe vidíme, k akým katastrofálnym koncom dochádza v manželstve, v rodine, v spoločnosti u ľudí, ktorí žijú bez Boha a nerešpektujú Božie zákony. Preto i pre každého z nás platí toto anjelské posolstvo: Dnes sa vám narodil Spasiteľ, to je Kristus Pán. Toto Dnes Božie platí i dnes, to jest ON Ježiš Kristus prichádza aj dnes ku každému z nás a chce sa narodiť v našom srdci. V každom z nás sa chce stať človekom. On hľadá teba, mňa aj jeho a každého z nás sa pýta: Smiem byť v tebe človekom? A tak nezabúdajme teraz počas Vianoc na to podstatné: že Ježiš Kristus prišiel na svet, aby zmenil život ľudí, aby zmenil sebectvo na lásku. Kristus chce byť v každom z nás novým človekom. To znamená: aby každý z nás HO prijal celým svojim srdcom tak, že jeho podobu, jeho dobrotu, jeho milosrdenstvo a jeho lásku k ľuďom bude svojím praktickým životom prejavovať druhým ľuďom.

Ježiš, keď žil tu na zemi, ukázal nám svojím životom Božiu lásku k ľuďom celkom viditeľnú a hmatateľnú. A teraz ON chce byť viditeľným a hmatateľným v tých, ktorí nosia jeho meno, t. j. v kresťanoch. A tak záleží na každom z nás, či túto Kristovu lásku budeme mať vo svojom srdci, alebo nie. Samozrejme, my nedokážeme žiť tak dokonale ako Ježiš. Ale aj keď niečo nezvládneme, keď sa nám stane to nešťastie, že túto lásku k druhým porušíme pre svoje slabosti, pre strach, pre sebectvo, že nezvládneme svoj hnev, svoje vášne a iné svoje slabosti, predsa sa len snažme o to, čo chce Kristus: navzájom si odpustiť, zmieriť sa a podať si ruky k novému spolužitiu v láske. Ti, ktorí sa úprimne snažia žiť podľa Krista, ti to dokážu, lebo Kristus im pomáha a dáva im silu. Ak však ale toto nechceme, potom si uvedomme, že naša vianočná oslava, jedlo, vianočná nálada, stromček, jasličky, ba aj vianočné bohoslužby sú v očiach Božích bezcenné, ak sa nechceme osobne aktívne zapojiť do Kristovej lásky a nechceme iným ľuďom odpustiť, zmieriť sa, nechceme im pomôcť k pravej radosti, k dôstojnému životu, k pravému mieru a spravodlivosti. A to najmä v manželstve a v rodine. Veď aké sú manželstvá a rodiny, taká je aj spoločnosť. Uvedomme si už raz, že postoj lásky k druhým nemôžeme brať len tak na skúšku, ako to robia dnes niektorí moderní ľudia, a to dokonca i v manželstve, že si berú partnerku na skúšku, a tak znižujú toho druhého na kus tovaru, ktorý sa môže vyskúšať a keď sa nehodí, tak sa odhodí ako nepotrebný kus. Uvedomme si, že TEN, ktorý sa nám narodil na prvé Vianoce, Syn Boží Ježiš Kristus, nežil s nami ľuďmi len tak na skúšku. ON nezomrel za nás len tak na skúšku, ON nás nemiloval len tak na skúšku. Ale ON je tu celkom pre nás. On povedal ku každému z nás svoje neodvolateľné ÁNO. On sa nám ľuďom v Betleheme raz a navždy celkom daroval, celkom sa vydal do ľudských rúk tak, že sa týmto ľudským rukám nevzdialil ani vtedy, keď ho ľudské ruky pribíjali na kríž. Preto i manželia vo svojej láske k sebe navzájom i rodičia vo svojej láske k deťom, musia sa vedieť odvážiť povedať toto neodvolateľné ÁNO a vytrvať vo svojej vernosti až do konca. To však dokáže človek iba v spojení s Kristom, naším Bohom.

Ježiš Kristus síce zveril túto úlohu všetkým ľuďom, ale zvlášť nám - kresťanom,

(Pokračovanie na strane 6.)

POĎME DO BETLEHEMA...

Každý z nás chce dnes byť informovaný o tom, čo sa deje doma i vo svete. Túžime po novostiach, ktoré by nás potešili a vniesli aspoň trochu radosti do každodenného života.

Aj vianočné sviatky nám ponúkajú radostnú správu. Evanjelium nám oznamuje radostnú zvesť, ktorá patrí všetkému ľudu (Lk 2,10), že "Slovo sa telom stalo a prebývalo medzi nami"(Jn 1,14). Večné slovo - Boží Syn - stal sa človekom, prišiel medzi nás, aby nás spasil.

Koľko správ sme už v živote počuli. Koľko zvestí nám zvestovalo aj Božie slovo, ktoré sme možno nie vždy pozorne vypočuli. Uvažujme, čo všetko by sa v našom živote už bolo zmenilo, keby sa to Božie slovo, napríklad i to vianočné, opravdu v nás ujalo, prebudilo a uviedlo do pohybu.

Betlehemskí pastieri, ktorým anjeli v tú svätú noc oznámili, čo sa stalo v Betleheme, si povedali: "Poďme teda do Betlehema a pozrime, čo sa to stalo, ako nám oznámil Pán" (Lk 2,15).

Možno že aj my sme si neraz povedali, ako pastieri: "Poďme!" Možno že sme si dali aj predsavzatie urobiť niečo, pohnúť sa z miesta, dať sa do pohybu. Ale sami vieme, ako často sme zostali len pri predsavzatí.

Betlehemskí pastieri hneď po obdržaní správy o narodení Spasiteľa opravdu vstali. Svätý Lukáš hovorí, že sa ponáhľali do Betlehema (2,16). Práve preto našli novonarodeného Spasiteľa.

Práve v tom aj my ich máme nasledovať. Nestačí, že človek na Vianoce ide do chrámu vypočuť si správu o narodení Spasiteľa sveta. Ani to nestačí, že tejto správe uverí. Je treba na ňu reagovať a vydať sa na cestu. To znamená, všetky svoje sily nasmerovať na Krista. Je treba ísť, aby sme došli, treba hľadať, aby sme našli.

Veľký myslieť svetového mena L. N. Tolstoj odvtedy, čo našiel zmysel života, vyhlásil, že žil iba vtedy, keď veril. Odvtedy totiž poznal odpoveď na všetky svoje trýznivé otázky. Vedel, že zmysel života je vo viere v Boha, v láske k blížnemu, v nádeji na nesmrteľnosť. Vedel, že viera dáva zmysel i životu aj smrti. Niet divu, že svoje posledné chvíle chcel prežiť intenzívne s Bohom a chcel slúžiť iba Bohu... Maliar Ján Styka zobrazil jeho smrť ako objatie s Kristom. Na obraze je v náručí Krista...

V tom máme všetci veľkú istotu, pretože Boh sľubuje, že každý, kto hľadá, nájde (Mt 7,7). A skúsenosť veriacich vyjadruje hlbokú núdrosť: Kto hľadá Boha, nájde ho. A nájde ešte viac, než hľadal. Povedzme si s betlehemskými pastiermi i na tieto vianočné sviatky: "Poďme teda do Betlehema a pozrime, čo sa to stalo..." (Lk 2,15). Veď hľadať Krista patrí k najdôležitejším veciam života.

o. František DANCÁK

VIANOCE V TRPKÝCH ROKOCH

Zo spomienok o. Michala Fitza

Po 28. apríli 1950 začal pohon na všetkých tých gréckokatolíckych kňazov, ktorí nesúhlasili s akciou "P" - pravoslavizáciou - a nechceli sa nijako dať preveliť za kňazov Pravoslávnej cirkvi. Nasledovali vyhrážky, zatýkania, izolácia v koncentračných kláštoroch, procesy, väzenie a vyhnanstvo do Čiech.

Osud o. Michala Fitza (1911 - 1988), farára v Úbreži, sa takmer v ničom neodlišoval od osudov väčšiny gréckokatolíckych kňazov. Po výhražných presvedčovaniach na fare ho v noci po sviatku Nanebovstúpenie Pána 18. mája 1950 odviezli do Sobraniec a keď ďalším zastrašovaním nezlomili v ňom jeho vieru, odviezli ho okúsiť väzenie v Prešove. Tam po čase mu oznámili svoje rozhodnutie: Dva roky nútených prác. Okúsil väzenie v Ilave, izoláciu v Trenčíne, Hlohovci, Pezinku, opäť v Hlohovci a v Podolinci, kde 6. novembra 1951 mu po opätovnom odmietnutí pravoslávia oznámili rozhodnutie: vyhnanstvo aj s rodinou do obce Hrdly v Čechách, štyri kilometre od smutne známeho Terezína. V tejto obci prežil ako poľnohospodársky robotník šestnásť rokov.

Zo spomienok o. Michala Fitza Trpké roky, ktoré sú už pripravené do tlače, vyberáme pasáže o tom, ako prežíval vianočné sviatky v trpkých rokoch prenasledovania.

Vianoce v Pezinku

11. novembra 1950 nám z ničoho nič vyhlásili nástup. Prečítali mená kňazov, ktorí sa majú ihneď zbaliť a nastúpiť do pripraveného autobusu. Nevedeli sme, čo sa deje, ani kam nás odvezú. Autobus vyrazil smerom na juh. Míňali sme mestá a dediny, až sme dorazili do Pezinka. Vystúpili sme na nádvorí prázdneho kapucínskeho kláštora.

Nový zmocnenec Kukemberk nás umiestnil v malých celách po troch. Prečítal denný poriadok, taký istý ako v Hlohovci. Aj tu bola záhrada na pestovanie zeleniny. A všade rástla vinná réva. Vinohradnícky kraj.

Už prvé dni pobytu na novom mieste ukázali, že štátne orgány niečo s nami zamýšľajú. Disciplína však bola voľnejšia, strava kalorickejšia, ba boli sme aj na divadelnom predstavení. Nasledujúce dni potvrdili naše obavy. Začali nás navštevovať pracovníci Slovenského úradu pre veci cirkevné z Bratislavy. Zamerali sa len na vybraných kňazov a mali s nimi aj dvojhodinové pohovory. Presvedčovali ich, aby odišli do pravoslávnej pastorizácie.

Dostali sme otázky a písomné odpovede sme mali odovzdať o tri dni. Z viacerých otázok som si zapamätal tieto tri:

- Čo súdite o politike Vatikánu a o terajšom pápežovi, najväčšom podpaľačovi vojny?

- Čo súdite o zločincoch - biskupovi Gojdičovi, Vojtaššákovi a Buzalkovi?

- Aký je váš názor na pravoslávie a aký je váš postoj k nemu?

Po nadiktovaní týchto a ďalších a ďalších otázok sa v nás doslova búrila krv. Urážky našich cirkevných predstaviteľov, ktorých životy sme dobre poznali, nás ranili a urážali. Poradili sme sa a rozhodli, že napíšeme spoločnú odpoveď. Zmocnenec a naháňači na pravoslávie neboli s odpoveďou spokojní, ale boli aj prekvapení.

Po tejto udalosti sme čakali, čo bude ďalej.

Asi o dva týždne pred Vianocami nás zvolali do jedálne, rozsadili a znovu dali písomnú prácu. Mali sme odpovedať, čo si myslíme o význame socializmu a aké sú jeho prednosti pred kapitalizmom. Odpovede hneď aj pozbierali. Nikto nevedel, čo kto napísal.

O niekoľko dní prišli z Bratislavy traja neznámi ľudia. Začali predvolávať do kancelárie. Nikto z predvola-

(Pokračovanie na strane 7.)

Nám, nám narodil sa...

(Pokračovanie zo strany 5.)

aby sme jeho nesmiernu dobrotu a lásku, ktorú sme od neho dostali, vyžarovali svojím životom ďalej ďalším ľuďom. Krista však môžeme odovzdávať ďalej len vtedy, keď my sami HO budeme mať v sebe, keď sa narodí v našom srdci, keď sa v nás stane človekom. A Kristus nás učil, za akých podmienok bude sídliť v našom srdci. Totiž, keď odstránime zo svojho srdca hriech a s pevnou vierou príjmeme celé jeho učenie. Teda nielen niečo z jeho učenia, ako to robia sekty, ale celé a celé ho uskutočňujeme vo svojom dennom praktickom živote. Lebo žitím podľa Krista meníme svet v lepší. Ak chceme, aby sa svet zlepšil, stal sa ľudskejším, musíme začať každý sám od seba žiť nový správny život: uznávať Boha a zachovávať jeho zákony, dávať Bohu, čo MU patrí, mať čas na Boha, pre Krista, zvlášť v nedeľu a počas sviatkov, svätiť deň sviatočný účasťou na Kristovej obeti a túžbou po spojení s Kristom vo svojom srdci. Len v stálom spojení s Kristom prežijeme správne Vianoce i celý svoj život. Len s Kristom dosiahneme pravý pokoj a pravú radosť, ktorú potom môžeme odovzdávať ďalej našim bratom a sestrám i celému svetu.

o. PETR

(Pokračovanie zo strany 6.)

ných akosi nebol ochotný povedať, o čom s ním hovorili. Zmohli sa len na "o chvíľu, keď ťa predvolajú, dozvieš sa, čo chcú." Predvolali z nás len šiestich a tým aj skončili.

Na Štedrý deň, práve keď sme pripravovali vianočný stromček a chystali sa osláviť narodenie Božieho dieťaťa, vyhlásili nástup do jedálne. Zmocnenec vybral šiestich a tí sa okamžite vzdialili do svojich izieb. Keď si zbalili veci, prepustili ich. Je zaujímavé, že ani jeden z nich neišiel do pravoslávnej pastorizácie. Našli si civilné zamestnanie.

Čas už pokročil a zasadli sme si k štedrovečernému stolu. Na stôl prinášali vianočné jedlá. Keď už bolo všetko pripravené, prečítali sme si stať zo Svätého písma o narodení Ježiša Krista, zaspievali koledy a začali požívať predložené pokrmy. I keď boli chutne pripravené, ťažko sa predierali do našich útrob, lebo každý z nás bol myšlienkami doma, pri svojich. Prežiť vianočné sviatky vo svojom domove je tak príťažlivé, že každý, komu sa to nedostáva, najradšej by preletel cez hory a doly, len aby mohol byť medzi svojimi. Nebolo to však možné.

Satan - pokušiteľ stále našepkával, že by to bolo možné, len treba chcieť... V tej posvätnej chvíli svätého večera bolo naozaj potrebné veľké sebazaprenie a spoluprácu s milosťou Ducha Svätého, aby sme sa nedali oklamať.

A práve v ten posvätný večer zavítal medzi nás zmocnenec aj s neznámym mužom v koženom kabáte. Ako sme sa neskôr dozvedeli, bol zo štátnej bezpečnosti. Jeho úlisné oči prezrádzali nečisté úmysly.

Začal sa k nám takto prihovárať:

- Práve v tejto chvíli, keď sa tu rozprávame a keď vy tu sami sedíte pri vianočnom stromčeku, celý svet slávi sviatky mieru. Všade sa otcovia a matky radujú spolu so svojimi deťmi, len vaše rodiny, vaše manželky a vaše deti sa netešia, ale plačú. Dovolím si tvrdiť, že vám možno zazlievajú a vyčítajú, že namiesto radosti majú pod vianočným stromčekom bôľ a smútok... Naozaj, vy ste si sami na vine, že nie ste medzi svojimi. Teraz sa vám naskytá taká možnosť, ako nikdy predtým. Opakujem, záleží len na vás...

Keď prestal rozprávať, v miestnosti sa rozhostilo ticho. Náš "tešiteľ" čakal na odpoveď. Sedeli sme nepohnute, nikto nepovedal ani slovo. Nevítaný hosť videl, že čaká márne a odišiel.

Z tohto nášho jednotného postoja sme mali veľkú radosť. V dušiach sa nám rozhostil opravdivý pokoj a mier. Ten pokoj, ktorý pri narodení Božieho Syna ohlasovali nebeskí poslovia - anjeli. Pokoj duše je veľký dar. Kto v sebe má nepokoj, neznáša, aby sa iný zo života radoval. Nevydrží, aby toho, kto sa teší a je spokojný, nejako neznepokojoval. Medzi takýchto ľudí patril aj náš zmocnenec.

Na druhý vianočný sviatok ma navštívil môj bratranec zo Šurian. Keď sme sa rozprávali, náš zmocnenec sa stále obšmietal okolo nás. Nakoniec sa pristavil, začal nadávať na mňa a bratranca prehovárať, aby ma presvedčil prestúpiť na pravoslávie. Bratranec však rázne povedal:

- S vierou sa nekšeftuje. Kňaz má byť pre veriacich vždy príkladom.

- A ty rob tak, ako sa na kňaza patrí.

Vianoce v Čechách

Hoci v Čechách je náboženský život vlažný, na Vianoce sa každý teší a starostlivo pripravuje.

Aj v Hrdloch pripravujú na Štedrý deň tradičnú večeru. Deti sa už nemohli dočkať, kedy Ježiško bude rozdávať darčeky. V podvečer zrazu vstúpil do nášho domu vedúci, ktorý býval nad nami, a upozornil nás, aby sme nezačali večerať skôr, kým nepríde "trubáč". Ten najprv príde k nim a potom do každého domu a tým sa začnú vianočné sviatky. A naozaj, o chvíľu sa v každom našom príbytku i po nádvorí rozliehali príjemné sviatočné melódie. Gymnazista Suchánek vyludzoval na obyčajnej trúbke príjemné tóny vianočnej piesne Vánoce, Vánoce... Naše myšlienky však zaleteli do rodného kraja a naše srdcia sa radovali, a zároveň dusili žiaľom.

Po večeri nás vedúci zavolal k sebe na návštevu. Prekvapilo nás, že nad dverami v obývanej izbe visel ruženec. Upozorňovali nás naň aj tým, že ho pred nami upravovali. Predsa len iskierka viery v Boha driemala v srdciach týchto ľudí. A toto spoločné dedičstvo - dar viery - nás v ten svätý večer spájalo a utužovalo. Bol to nezabudnuteľný okamih a zážitok.

Milá spomienka ma viaže aj k posledným Vianociam, ktoré som prežil v Čechách. Bol svätý večer, skoro desať hodín, chystal som sa do služby a moja rodina na polnočnú. Zrazu sa spustil veľký lejak. Keď neprestával, manželka a deti sa začali vzdávať nádeje, že sa ešte dostanú do bohušovického kostola. Dážď však zrazu stichol a oni sa vydali na cestu.

Ja som šiel na vrátnicu. Bol som tam len chvíľu, keď za mnou prišiel správca Rejl a položil mi otázku:

- Vy na půlnoční nepůjdete?

- Nuž, šiel by som rád, ale služba je služba. Nemôžem nechať dvor bez dozoru.

Mali sme vtedy v maštaliach viac ako sto dojníc a mohlo sa všeličo prihodiť. Nemohol som si dovoliť odísť. Správca mi rázne odvetil:

- Jděte se obléct a běžte za vaší rodinou. To by vypadalo, kdyby právě katolíckej kněz nebyl v tak veliký svátek na půlnoční.

Kým som sa ja sviatočne obliekol, on si prehodil pracovný plášť a obišiel celý dvor, či je všetko v poriadku. Keď som zamykal bránu, unikol mi ešte jeden vzdych:

- Len aby sa nič zlého nestalo, kým budem preč.

Reakcia správcu?

- Nic se nestane. Andělé to tu pohlídají.

A anjeli strážili. Keď sme sa vrátili, našli sme všetko v poriadku. O tejto vianočnej príhode sa nikto nedozvedel. Spomienka na túto tichú a svätú noc ma vždy zohreje a povznesie.

(Vybral -pk-)

Vianoce - mystérium i realita lásky

Vianoce sú veľkým kresťanským sviatkom, dýchajú vznešenosťou. Spoločenstvá svätiace tento sviatok majú preň rôzne pomenovania. V Slovníku slovenského jazyka (zv. V., Bratislava 1965) sa píše: "Vianoce - sviatky pokoja, ktoré sa slávia v dňoch 24., 25., 26. decembra; cirkevné výročné sviatky na pamiatku narodenia Krista; obdobie zahrňujúce sviatky i všedné dni od Štedrého večera do Troch kráľov." Na inom mieste citovaného slovníka sa uvádza pre pojem Vianoce - Štedrý deň. Na Slovensku sa vyskytuje i ďalšie pomenovanie, a to Kračún. V tomto význame ho používajú na strednom Zemplíne, používala ho i spisovateľka Timrava. Okrem toho na označenie vianočných sviatkov sa používa aj pojem - hody -, hlavne v oblasti Abov, Šariš, Spiš, Liptov, Orava. U slovanských, germánskych a ugrofínskych národov sa názov pre kresťanský sviatok Narodenia Ježiša Krista vžil po prijatí kresťanstva. V jazyku českom pojem Vánoce svedčí o spoločnom a časove zhodnom pomenovaní tohto sviatku ako u Čechov, tak i u Slovákov. V maďarčine sa pre pojem Vianoce používa - Karácsony. V ukrajinčine - rizdvó Jsusa Christa. V srbštine, chorvátčine - Božič. V poľštine - Bože Narodzenie. V nemčine - Weihnachten. V angličtine - Christmas; Christmas Day. Vo francúzštine - Noel.

Vianoce sú sviatkom Ježiša Krista, Syna Božieho, zakladateľa kresťanskej konfesie. Staroveký svet dlho očakával jeho príchod ako Mesiáša, ktorého predpovedali patriarchovia i proroci, astrológovia, ktorých myšlienky sú zakotvené v Biblii, naračných dokumentoch objavených pri archeologických výskumoch a dešifrovaných.

V Biblii na viacerých miestach sú zachytené proroctvá o Vykupiteľovi (Mesiášovi), ktorého očakávali nielen Židia, ale aj iné staroveké spoločenstvá, ako osloboditeľa od nezdravých vzťahov v spoločnosti a tvorcu nových duchovných hodnôt. V prvej knihe Mojžišovej - Genezis - sa uvádza proroctvo patriarchu Jakuba: "Neoddiali sa žezlo od Júdu, ani berla od nôh jeho, kým nepríde (Ten), ktorému prislúcha (žezlo) a ku ktorému sa pritúlia národy." (Gn 49,10).

Prorok Micheáš predpovedal miesto narodenia slovami: "A ty, Betlehem, Efrata, primalý si medzi tisícami Júdu; z teba mi vyjde ten, čo má vládnuť v Izraeli a pôvod jeho je od pradávna, odo dní večnosti." (Mich 5,1-2).

A prorok Izaiáš predpovedal narodenie Mesiáša z Panny, pričom uviedol: "Preto sám Pán dá vám znamenie: Hľa, Panna počne a porodí Syna a dá mu meno Emanuel!" (Iz 7,14). Slovo Emanuel znamená - S nami je Boh.

O príchode Mesiáša prorokoval žrec Balám, ktorý pochádzal zo sýrskej Mezopotámie. (Dt 23,5). Príchod Mesiáša túžobne očakávali aj nežidovské národy. V štvrtej knihe Mojžišovej - Numeri - sa uvádza prorocký výrok Balámov: "Jeho vidím, no nie už teraz, hľadím na neho, no nie z poblízka. Hviezda vychádza z Jakuba, žezlo sa dvíha z Izraela. On rozdrví spánky moábske a zahubí všetkých synov vojnového zhonu." (Nm 24,17).

V Novom zákone (Novej zmluve) evanjelista Matúš osvetlil rodokmeň, počatie a narodenie Mesiáša - Ježiša Krista, syna Dávidovho, syna Abrahámovho. Na konci výpočtu rodokmeňa Matúš konštatoval: "Od Jakuba pochádza Jozef, manžel Márie, z ktorej sa narodil Ježiš, menovaný Kristus." (Mt 1,16). A ihneď ďalej v kontexte uvádza slová anjela Pána, ktorý k Jozefovi prehovoril takto: "Jozef, syn Dávidov, neboj sa vziať si Máriu za ženu, lebo čo sa v nej počalo, je z ducha Svätého. Porodí Syna, a ty mu dáš meno Ježiš (Vysloboditeľ), lebo on vyslobodí svoj ľud z jeho hriechov." (Mt 1,20-21). Matúš v tejto súvislosti pri explikácii sa dotkol i konkrétnych historických miest a osôb: "Keď sa teda Ježiš narodil v júdskom Betleheme za čias kráľa Herodesa, hľa, mudrci z východných krajov prišli do Jeruzalema a pýtali sa: Kde je novonarodený židovský kráľ? Videli sme totiž jeho hviezdu na Východe a prišli sme sa mu pokloniť. Keď to kráľ Herodes počul, zarazil sa nad tým a celý Jeruzalem s ním. A dal zavolať všetkých veľkňazov a zákonníkov ľudu a vyzvedal sa od nich, kde sa má narodiť Mesiáš." (Mt 2,1-5). A Matúš ďalej vo výklade pokračuje slovami: "Tu si Herodes dal potajomky privolať mudrcov a usilovne sa od nich vyzvedal o čase, kedy sa im zjavila hviezda. Potom ich poslal do Betlehema... Tí však, keď vypočuli kráľa, vydali sa na cestu. A hľa, hviezda, ktorú videli na Východe, išla pred nimi, až prišla a zastavila sa (nad miestom), kde bolo Dieťa." (Mt 2,7-10).

Biblia nie je kronikou javov a procesov v modernom ponímaní, je určená na duchovnú obrodu ľudstva, a preto udalosti sú v nej zachytené formou sukcesívnosti. K časovému matematicko-astronomickému upresneniu udalostí sa prikročilo neskôr, veď i samotné rímske impérium dlho brzdilo rozvoj a šírenie kresťanstva. Napriek neprajnosti zo strany rímskeho štátu pribúdalo vyznávačov kresťanstva, z cirkevných obcí formoval sa systém, ktorý na realizáciu svojich duchovných poslaní a zámerov potreboval všeobecne platný kalendárny systém rozdelený na pracovné a sviatočné dni. Budovanie cirkevného roka išlo pomaly ale uvážlivo. Prvotná cirkev v prvých storočiach po narodení Krista využívala pre svoje potreby juliánsky kalendárny systém zv. Fasti, z ktorého prevzala dĺžku roka, opakovanie prestupných rokov, názvy a rozdelenia mesiacov a ich menších časových úsekov (calendae, nonnae a idus). Podľa terajších poznatkov sviatok narodenia Krista zaviedli kresťania v 3. storočí. Bol to trojitý sviatok: krstu, narodenia a premenenia, ktorý situovali na začiatok januára. V 4. storočí sa v cirkvi ustálil cirkevný rok na báze stálych a pohyblivých sviatkov, prijal sa sedemdňový týždeň (udomácnený u Židov), na prvom mieste s nedeľou, idúc priebežne v jednotlivých dvanástich mesiacoch roka. Až v roku 354 sa spomína 25. december ako vianočný sviatok narodenín Nepremožiteľného (dies natalis Invicti); sviatok narodenia Ježiša Krista bol oficiálne uznaný až v 6. storočí, za čias cisára Justiniána. K spresneniu dátumu narodenia Ježiša Krista, ktorý cirkev prijala zároveň za začiatok svojho letopočtu, poverili r. 533 Dionýsiosa Exiguusa, mnícha skýtskeho pôvodu a žijúceho v Ríme. Pri výpočtoch vychádzal z údajov Písma (kráľ Herodes, cisár Augustus, astronomický úkaz na oblohe a i.). Poznatky historiografie, astronómie v jeho období boli nepresné, a preto i jeho výpočty boli nepresné. pomocou kombinačných výpočtových metód dospel k záveru, že rok 1285 od založenia mesta Ríma (a. u. c.) zodpovedá roku 532 čiže po vtelenie Pána (incarnatione Domini). Pri ustaľovaní dátumu narodenia Pána, 25. december, zohral úlohu v impériu oslavovaný zimný slnovrat a posledný deň saturnálií, ktoré pohanské slávnosti nezodpovedali kresťanskej etike, a preto na ten deň saturovali svoj kresťanský sviatok.

Výpočet Exiguusa sa v cirkvi ujal, stal sa východiskom pre kresťanský letopočet (éru) a používa sa vo svetovom meradle podnes. Čoskoro sa ale zistilo, že výpočty D. Exiguusa boli nepresné. Na konfrontácii údajov sa podieľalo množstvo bádateľov, došlo sa na nepresnosti, o ktorých sa i dnes v odborných kruhoch hovorí. Uvedieme aspoň niektoré. Vláda kráľa Herodesa v Júdei končila jeho smrťou v roku 4. pred Kristom, to znamená, že Kristus sa musel narodiť pred týmto dátumom. Astronomický úkaz hviezdy potvrdili aj staroveké zápisy z astrologického observatória v Sippare (dešifrované v r. 1925 P. Schnabelom), kde vtedy astrológovia určili postavenie planét v súhvezdí Rýb, polohu Saturna a Jupitera. Dnešný prepočet hovorí, že to bolo v roku 7. pr. Kr. Nezávisle na najnovších astronomických poznatkoch dvorný cisársky astronóm Johannes Keppler dňa 17. decembra 1603 došiel k poznaniu, že ku konjunkcii Jupiter - Saturn v súhvezdí Rýb došlo roku 7. pr. Kristom. Vedecké prepočty astrofyzikov konštatujú, že Exiguus sa zmýlil v prepočte narodenia Krista o sedem rokov. Na veci nič sa nemení, rekonštrukcia dátumu je obtiažna, hlavné je ale to, že sa potvrdilo narodenie Pána udávané v Novom zákone. Sviatok Narodenia Pána sa stal objektom i prekrúcania, či jeho neexistencii, hlavne zo strany zástancov ateizmu a liberalizmu, či niektorých siekt - aj napriek vedeckým dôkazom.

Vianoce sú sviatkom vtelenia Ježiša Krista, sú sviatkom Božskej hominizácie. Toto mystérium slávi kresťanský svet už skoro dvetisíc rokov, aj keď podľa kalendárnych systémov používaných v cirkvách kresťanských je tu určitý časový posuv: V západnej cirkvi sa označuje ako Narodenie Pána (nativitas Domini Jesi Christi), vo východnej cirkvi ako Zjavenie Pána (Epifánia). Vianoce - sviatky lásky - svätia i reformované cirkvi, rešpektuje ich celý kultúrny svet.

G. J. KOČIŠ

PRAVÁ LÁSKA - BOŽÍ DAR

Každý človek túži po láske. Boh to tak nádherne zariadil, že do každého srdca vložil túto túžbu. A veru niet na svete nič krajšieho, čo by človeku dávalo väčší zmysel života, ako je práve Ona - láska. Iná je medzi chlapcom a dievčaťom, iná je medzi manželmi, iná medzi rodičmi a deťmi, ale stále rovnaká medzi človekom a Bohom.

Keby sme tak mohli nahliadnuť do súkromia ľudských sŕdc, objavili by sme v mnohých z nich nádherné príbehy, ktoré na pôdorys tohto života nakreslila - láska. Milovať a zároveň byť milovaný je túžbou každej ľudskej duše. Mať pocit, že ma niekto má rád, že niekomu na mne záleží, že sa mám s kým podeliť so svojimi každodennými starosťami, problémami, je veľmi vzácne a radostné. Dovoľte, aby sme vám priblížili svedectvo dvoch mladých ľudí - manželov. Naoko nie je ničím výnimočným, ale predsa jedinečným, tak, ako ho napísal z vôle Božej sám život.

Ak máte odvahu a chuť napísať nám svoj životný príbeh lásky, spojený s radosťou, smútkom či sklamaním - budeme veľmi radi. Každá životná skúsenosť napísaná aj na stránkach nášho časopisu nás spoločne učí životu, v ktorom sa všetci usilujeme o dokonalosť v láske. Ak prejavíte o túto tému záujem, môžeme sa jej častejšie venovať na stránkach Slova od nového roka.

ČO NA TO LÁSKA...

Ona

Sviatosť manželstva sme si vysluhovali pred 10 rokmi. Nikdy predtým som sa nezaoberala myšlienkou počúvať či vyhľadávať hlas povolania, ktorý mi ukáže cestu ďalej (manželstvo či iné poslanie). Do manželstva som vstúpila po 6 rokoch spoznávania sa. Môjho celoživotného partnera som objavila v kostole, pri účasti na sv. omši. Bol chlapcom, ktorý sa dievčatám páči. Veselý, spoločenský, kamarátsky a môj dobrý obraz o ňom dopĺňala jeho služba pri oltári. Nevynikala som výnimočnou krásou. S touto túžbou som sa podelila s Pánom Ježišom. Prosba znela opatrne, nenútene, nevyjadrovala podmienku. Už touto túžbou sa začala formovať cesta, ktorá naplnila moje poslanie. Viac chlapcov som už netúžila stretnúť. Stal sa pre mňa jediným až do dnešného dňa. Naše stretávanie nebolo pre bežného chlapca príťažlivé - "metrová" vzdialenosť, až sa neraz pýtal, či nemá chodiť po kanáloch. Na lavičke by si medzi nás sadli dvaja. Držanie sa za ruky - to bola až vzdialená slávnostná chvíľa. Vzhľadom k dievčatám, ktoré sa i naďalej pohybovali v jeho blízkosti a boli výnimočnejšie než ja, nastala skúška vzťahu počas štúdia. Vytrvali sme však spolu až do prijatia Sviatosti manželstva. Sme manželia so všetkým, čo k manželstvám patrí: Láska, šťastie, sklamanie, trpezlivosť, obeta... A keď i teraz občas vypadne zvuk aj obraz, je nám fajn. Verím, že je to dielo nášho Otca.

MAGDA

On

Žil som v spoločenstve mládeže, ktorá denne navštevovala dom Pánov. Bol som veselý až bláznivý. Od istého času som si "všimol" dievča, ktoré čaká na autobus po sv. omši večer čo večer. Bola z našej partie a odchádzala medzi poslednými, ako aj ja. Čoraz častejšie som ostával na zastávke s ňou. Tak sme sa zblížili. Až som jej navrhol, že ju odprevadím na ďalšiu zastávku, neskôr ďalej a potom až domov. Vždy som sa tešil, že ju uvidím. Od oltára som ju hľadal očami. Po dlhom čase sme si dohodli prvé stretnutie. Ona to dlho brala len tak - rezervovane - ako chvíľkovú záležitosť. Ja som to bral úprimne, až moja náklonnosť prerástla v lásku. Viem, že som mal veľké problémy povedať jej to. Bál som sa výsmechu a nepochopenia. Až raz som sa osmelil vyznať jej svoju náklonnosť, ktorej sa vraví (mám ťa rád) láska. Bol by som taký šťastný, keby mi naznačila... Napokon sa osmelila. Bolo to krásne cítiť náklonnosť dievčaťa, ktoré mám rád, prejavovať jej pozornosť a cítiť opätovanie. Stala sa stredobodom môjho života. Deň bez nej bol ťažký a dlhý. Chlapci sa vedia zaľúbiť tak silne, ako dievčatá, ale nie je to tak vidieť. Moje city trvajú podnes. Keď prežívame niečo krásne, cítim plnosť len vtedy, keď sme spolu. Sú však chvíľky, keď sa pohádame a tie nemá rád ani jeden z nás. Pre človeka je typické, že rád vyťahuje chyby druhého. Ja nie som výnimkou. Snažím sa, aby tieto chvíle nikdy neovplyvňovali náš život. Verím, že sa mi to bude dariť viac. Viem aj to, že svoju manželku milujem rovnako silne, ako pred 16 rokmi. Len škoda, že nie vždy to dokazujem skutkami. Som vďačný Pánovi, lebo len On mohol stvoriť niečo tak veľké a krásne. Aj keď sa to bude zdať niekomu vymyslené, je to pravda. Tak to cítim a prežívam.

BOHUŠ

Ježiškova perinka

Táto legenda má zaujímavý pôvod. Autor - neznámy poľský románopisec Gustaw Morcinek (1891-1963) - ju napísal ako väzeň v koncentračnom tábore v Dachau. Z originálu pripravili väzni dva odpisy, ktoré sa im podarilo prepašovať na slobodu. Z legendy vycítiť túžbu väzňov po teple...

Keď sa Ježiško narodil, všetci ľudia sa náramne tešili, ale najviac sa radovali anjelíci. Oni prví zleteli v takom veľkom kŕdli do betlehemskej maštaľky, že to bolo na počudovanie. Začali utešene spievať poľské koledy a Ježiško natešený tlieskal ručičkami. Matka Božia sa presladko usmievala a svätý Jozef si zas hladkal bradu a vyzýval anjelíkov, aby zaspievali ešte jednu koledu a potom ešte jednu a ešte jednu. Anjelíci teda spievali a spievali. Potom prišiel do maštaľky vôl a osol a tiež chceli spievať, ale svätý Jozef im povedal, aby to nerobili, žeby len do taktu hlavami kývali a na Ježiška dýchali, aby mu bolo teplejšie. Vôl a osol teda nespievali, len hlavami kývali a na Ježiška dýchali. Anjelíci spievali čoraz krajšie, Ježiško sa tešil, Matka Božia sa usmievala a svätý Jozef si hladkal bradu.

V maštaľke nastalo veľmi zima

O betlehemskom zázraku sa dozvedel aj čert. Najprv sa strašne zarmútil, potom si sadol na prah pekla a začal sa škrabať po kučeravej kotrbe a premýšľal, ako by malému Ježiškovi mohol ublížiť. A tak dlho sa škrabal, až nakoniec čosi vyhútal. Zakvičal od radosti, poskočil a už sa z celej sily hnal na zem. Keď sa vyškriabal z pekelnej priepasti, rozprestrel svoje netopierie krídla a letel, letel. Kvičal od radosti a šúchal si laby. Priletel konečne do betlehemskej maštaľky a v prvej chvíli priam oslepol od žiary, čo vyžarovala z Božského Dieťaťa.

Pretrel si oči raz i druhý raz a nerozmýšľajúc veľa - hup! na strechu maštaľky. Anjelíci prestali spievať a vyrútili sa na neho, aby ho odohnali preč. Ale čo, čertisko zaťalo pazúry do strechy a tak zúrivo šľahalo chvostom dookola, že anjelíci sa nemohli k nemu dostať. A potom ničomník vytrhol zo strechy pár hrstí slamy a začal cez dieru fúkať, že v maštaľke nastal studený víchor až strach...! Anjelíci ustrnuli, lebo čertovský víchor bol taký prenikavý a mrazivý, že Ježiško začal plakať od zimy. Nadarmo ho Matka Božia prikrývala plienkami, nadarmo svätý Jozef otúľal jeho nôžky do kožucha a nadarmo vôl i osol ešte silnejšie dýchali, aby ho ohriali. Ježiško plakal a triasol sa od ukrutnej zimy. Čo tu robiť?

Odrazu jeden zo starších anjelov zvolal:

- Anjelíci, ku svätému Petrovi po radu...!

I schytili sa anjelíci ako veľký kŕdeľ bielych holubov a čo síl mali v krídelkách, odleteli do neba. A letia, letia, až prileteli...! Vrútili sa zadychčaní k svätému Petrovi a s plačom mu začali žalovať na ošklivého čerta, čo sedí na betlehemskej maštaľke a na Ježiška mrazom fúka...

Anjelíci pripravujú perinku

Svätý Peter vyzrel z nebeského obloka, pozrel na zem a až rukami zalomil. Hľa, vidí na zemi malú maštaľku plnú jasu a malého Ježiška, ktorý sa trasie od zimy a plače. Vidí utrápenú Matku Božiu a svätého Jozefa, čo sa nadarmo usilujú ochrániť Božie Dieťatko od zimy. Na streche vidí škaredého čerta, ako sa nafukuje a fúka takým neľútostným víchrom, že až strach...! A na celej zemi taký strašný mráz a krutá zima, že zem akoby vymrela, lebo všetko živé, teda ľudia, zvieratá a vtáci sa poskrývali, kde len mohli. Len hŕstka beskydských pastierov sa neľaká zimy a kráča cestami-necestami k Betlehemu, odvážne sa boriac so strašným vetrom.

Keď to všetko svätý Peter zočil, zvolal:

- Oh! Tak on je taký! Tá ohava hriešna, ten čert! No neplačte, anjelíci, neplačte! Pomoc sa nájde. Sem s Michalom archanjelom...!

V tej chvíli zavolali Michala archanjela. Priletel spanilý anjel v zlatistej zbroji, so zlatou trúbou v ruke.

- Michal archanjel, - povedal svätý Peter, - hneď mi zvolaj všetkých anjelov, akí len v nebi sú...!

A hľaďte! Len čo Michal archanjel zatrúbil, nebo sa zarojilo zlietajúcimi anjelmi a povstal taký šum od ich krídel, ako keď v beskydskom lese na jar zaveje teplý vietor.

- Postavte sa do radu! A to hneď! - zvolal na nich nebeský Kľúčiar.

Postavili sa anjeli jeden za druhým... A čakajú, čo bude ďalej. Svätý Peter im hovorí:

- A teraz roztiahnite krídla, akoby ste mali letieť...!

- Už! - zvolali anjeli a roztiahli naširoko svoje krídla.

- A teraz, - rozkázal svätý Peter, - začnite jeden druhému šklbať páperie z krídel! Ale len to najjemnejšie, lebo nasypeme z neho perinu pre Ježiška! A nešantiť pritom a nevystrájať, ani nefúkať, aby sa ani pierko nestratilo! Tak do toho! Raz, dva...!

A každý anjel sa s takou chuťou pustil do šklbania páperia z krídel druha, čo stál pred ním, že za krátku chvíľku bola perina nasypaná... A to bola perina! Ako je svet svetom a nebo nebom, ešte nikto takú perinu nevidel! Veliká, široká a taká mäkušká, ako len páperie môže byť, a taká teplušká...!

Čert driape perinku

Anjelíci zviazali rohy periny zlatými šnúrami, pekne ju vyhladili, vyrovnali každý záhyb, ľahučko utľapkali dlaňami a už bola hotová...!

Svätý Peter ohmatal perinu kostnatými prstami, spokojne cmukol a povedal:

- Dobre! A teraz ju zaneste Ježiškovi, aby mu nebolo zima!

Anjelíci ihneď poslúchli a teraz už letia s perinou, letia, rovnučko z neba na zem do maštaľky, po zlatom lúči betlehemskej hviezdy a bez prestania sa radujú, že teraz už Ježiškovi nebude zima, ani ľuďom, ani nikomu na zemi. A z tej radosti začali spievať najkrajšiu poľskú koledu, ktorá sa začína slovami: Búvajže, Ježiško, búvaj, búvaj...

Zatiaľ čert ďalej sedel na streche maštaľky a cez dieru fúkal mrazivý víchor na Božie Dieťatko. A ako fúkal, chlpaté laby si šúchal od radosti, že môže Ježiškovi takú čertovinu vyparatiť.

- Oh, oh, - bručal spokojný, - ľudia sa skryli do domov, zver sa skryla v lese, vtáci uleteli, dokonca aj anjelíci utiekli...! Oh... oh...! Stromy stuhli od zimy, osika sa trasie - a Ježiško plače. Oh, oh, ale som mu vyparatil...! A znova zakvičal od radosti.

Vtom sa však začal z neba znášať akýsi spev. Krásny, sladký , radostný spev...! Čert zdvihol hlavu hore a pozerá a pozerá a vlastným očiam neverí. Po zlatom lúči betlehemskej hviezdy zlietava na zem rozospievaný kŕdeľ anjelov, ako mračno najbelších holubov, a na rukách nesie utešenú, veliku teplušku perinu...

- To pre Ježiška, - pomyslel si nahnevaný čert.

- Oh, nedočkáte sa! - zvrešťal, odtrhol sa od strechy a na veľkých netopierich krídlach dal sa letieť v ústrety sprievodu anjelov. Letí, letí, až doletel...!

Oh, čo sa vtedy stalo!

Nasrdené čertisko vletelo ako veľká čierna búrka medzi anjelíkov! Nastal krik, vzlyky, nariekanie a čert ryčí od ukrutnej zlosti, divoko kole anjelíkov rohami, hádže kopytami, plieska svojím kravským chvostom a pazúrmi driape perinu, driape a driape... Anjelíci bránia nebeskú perinu, ako len môžu, odstrkujú čerta, tlčú ho piastkami, ale čert nič. Virgá kopytami, trhá rohami, kvičí od zlosti a pazúriskami driape Ježiškovu perinu...!

(Pokračovanie na strane 15.)

Miroslav PINDROCH

Vianočná

V útulnom pritmí svetlo
nebies svieti, na zelenom
nebi voňavom.

Svieti a pod ním
ticho slávnostné.
Úsmevy! Tváričky šťastné!
To nekúpiš! Stisky rúk, pohľady
nežné. Aj slzy.
To sú Vianoce.

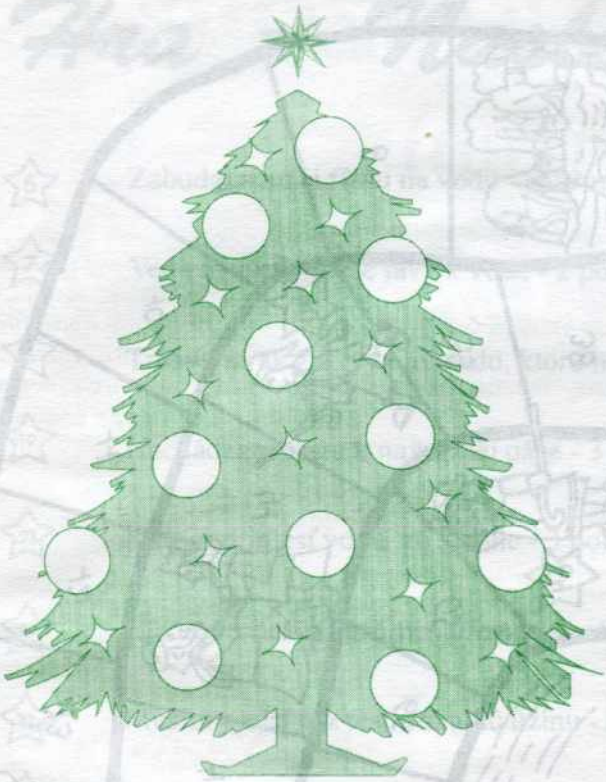

Vianoce sú i dnes sviatkami posvätnej noci. Polnočná obšťastňovala už naše detstvo ako nadzemský svit. A odvtedy kedykoľvek počujeme hlaholiť polnočné vianočné zvony a znieť ponad strechy mesta spev "Sláva Bohu na výsostiach" - sme uchvátení, akoby sa nás dotýkal vyšší svet. A s neopísateľným jasom spolu s Izaiášom spievame Vzišlo nám svetlo... Nám, čo sme sedeli v tme a v tôni smrti. Nám, ktorí v bolestných rozpomienkach vidíme tisíce nesplnených nádejí a túžob života.

Vzišlo nám svetlo... Lebo naša vianočná nálada a náš symbol Vianoc spätý so vzájomným obdarúvavaním sa - je svetlom. Tu je konečne ľudstvo raz jednotné v dobrote. Naše vzájomné obdarúvanie sa je však len ďalekým odbleskom láskavosti, s akou nám bolo DAROVANÉ BOŽIE DIEŤA. Ale veriacemu a dobrotivému človeku stačí len vidieť toto Božie Dieťa, narodené pre obetu a službu, aby sám v hĺbke srdca zahorel láskou k nemu... aby zahorel túžbou pomáhať - tomu Dieťaťu, v jasliach, ale i v nás...

Hej, ľudia,
čo stojíte pred bránou
vlastného srdca
zopnite ruky a vojdite.
Hľa, tu v jasliach,
na slame vašej duše
leží On,
ten zázračný dar nebies,
Pravá láska, Pravý Boh...

Vojdite a viďte
pokoreného Boha,
ktorý sa uponížil,
lebo nás miluje.
A ktorý chce, aby sme sa i my
milovali navzájom
a jedným veľkým, spoločným
ľudským srdcom milovali Jeho - Nekonečného Otca
nekonečnú Lásku
Knieža pokoja

Tak pristúpte dnes k Jeho stolu
a príjmite Ho do svojho srdca
v podobe chleba, vína,
aby sa vo vás zapálil
oheň
nezhasínajúcej lásky.

(bk)

Pôvod jasličiek

V Taliansku žil pred 800 rokmi sv. František z Assisi, syn bohatého kupca. Bol takmer vyhnaný z domu. Odišiel a venoval sa úplne službe Bohu. Zhromaždilo sa okolo neho viac mladíkov z bohatých aj chudobných rodín, ktorí sa tiež ako František rozhodli slúžiť Bohu.

Sv. František mal veľmi rád Pána Ježiša. Velebil ho a ctil celým svojím životom. Vždy hľadal nový spôsob ako ho osláviť.

Asi v roku 1223 navštívil vznešeného bohatého šľachtica Giovani Velitu. Povedal mu o svojom novom návrhu. Čo to bolo? "Bolo by veľmi pekné, keby v skale za mestom bola postavená jaskyňa na spôsob betlehemskej maštaľky. V nej by sa mohla sláviť na Vianoce sv. liturgia, aby sa tak uctilo narodenie Pána Ježiša."

S láskou a nežnosťou opísal svoju túžbu a nadchol pre ňu aj vznešeného priateľa. Šľachtic dal vystaviť a zariadiť jaskyňu... Na Vianoce sa slávila sv. liturgia za veľkej účasti veriacich. Ľuďom sa veľmi zapáčilo takéto uctenie Božieho Dieťaťa a tak každý rok to zopakovali.

Z Talianska sa táto slávnosť rýchlo rozšírila - aj stavanie betlehemských maštaliek - aj do iných krajín.

Koľko radosti sme zažili aj my v našich rodinách a chrámoch pri stavaní jasličiek?! **(- nt -)**

Vianoce - čas lásky

Vianoce - aké očarujúce slovo, slovo vo svojej podstate čisté a nevinné ako betlehemské dieťa menom Ježiš. Každoročne sa opakujúce a vždy prinášajúce niečo nové. Ťažko je opísať atmosféru Vianoc, ktorá prichádza do našich rodín večer 24. decembra na Narodenie nášho Spasiteľa. Kdesi som počul, že Vianoce, to je kus ozajstného neba na zemi. Aké úchvatné sú diela Božie pri pohľade na bielu prikrývku rozprestierajúcu sa vôkol nás. Biely trblietajúci sa sneh na strechách našich príbytkov akoby chcel povedať: všade tam, kde sa narodí Kristus, je tak čisto a bielo. Každá ľudská duša bez hriechu vyzerá podobne ako tieto ligotajúce sa vločky snehu. Nie všade však na zemi, nie v každej rodine, vyzerajú Vianoce tak idylicky, a nie všade Vianoce spĺňajú svoju podstatu. Pre mnohých sú Vianoce iba preplneným štedrovečerným stolom, dobrým programom televízie, školskými prázdninami a darčekmi. V koľkých rodinách do rozžiarenej izby spolu so stromčekom prichádza ježiš, ktorého symbol stromčeka predstavuje? V koľkých ľudských srdciach sa rozžiari tento Ježišov stromček? Ježiš sa narodil v chudobnej maštaľke v meste Betleheme. My sme však túto Ježišovu chudobu vymenili za komfortné domy, v ktorých by sa sotva našlo kúsok miesta pre živého Ježiša. Koľko ľudí na svete prežíva Vianoce kdesi vo vyhnanstve z ľudskej spoločnosti, v detských domovoch, v domovoch dôchodcov a pod. A nemám na mysli Vianoce len tie raz do roka, ale myslím na Vianoce každodenného dňa, veď to sú pravé Vianoce. Každým dňom sa chce v našom srdci narodiť Kristus. Ale ako často je naše srdce zatvorené tak, ako boli zatvorené betlehemské príbytky vtedy, keď na ich dvere klopala Svätá rodina. Vianoce, to sú pozvaním Ježiša do svojho srdca cez službu svojmu blížnemu. Stačí len, aby sme sa poobzerali okolo seba. Objavili brata a sestru, ktorí nás potrebujú. Ak to dokážeme, vtedy prichádzajú do nášho stredu skutočné Vianoce Lásky. V tejto chvíli si túto skutočnosť naplno uvedomujem. Ako je ľahko písať o láske a ako je to ťažko uskutočniteľné, ale nie nemožné. Boh nechce od nás veci nemožnosti. Ani nás nechce obťažovať v našom pohodlí, len nám chce ukázať niečo krajšie, vyššie, hodnotnejšie, ako sme doteraz poznali. Boh nechce od nás hneď veľké veci. On sa teší z každého nášho kroku, ktorý sme urobili v ústrety Ježišovi Kristovi. potom s príchodom Vianoc nevstupuje do nášho príbytku kus neba, ale celé nebo. Pretože skutok, ktorý sme vykonali z lásky, bude v našom srdci spôsobovať nebo

(t. m.)

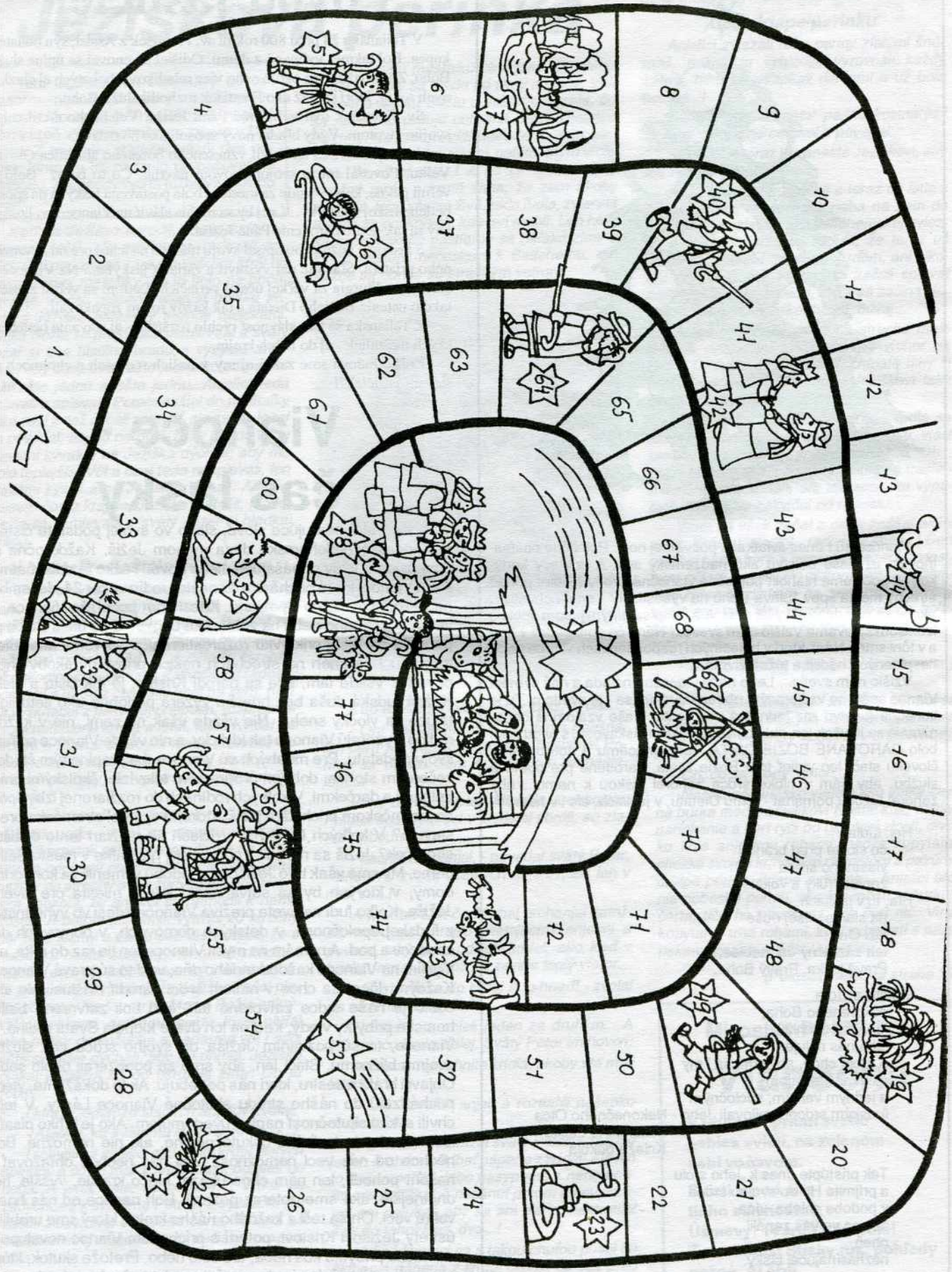

Hra - Nasledujeme hviezdu

5 Zabudol som si fľašu na vodu - späť na Štart.

7 Vediem všetky naše ťavy k vode - 2 polia dopredu.

14 Tmavý mrak zakrýva hviezdu, ktorú nasledujem - 3 x nehadzať.

19 Nachádzam cestu k najbližšej oáze - 3 polia dopredu.

23 Musím priniesť vodu zo studne - 3 polia dozadu.

27 Hľadám drevo na oheň, nemôžem to ale sám uniesť - na blížnych čakať, spoločne - 4 polia dopredu.

32 Musím prejsť cez tesnú skalnú úžinu - len keď hodím 1 idem ďalej.

36 Som unavený z chodenia, pospím si - 2 x nehadzať.

40 Bežím kráľovi Baltazarovi naproti - 3 polia dopredu.

42 Melichar a Baltazar sa zdravia - 1 x nehadzať.

49 Nazbieral som datle pre Dieťa v maštali a bežím s nimi za mojimi ľuďmi - 5 polia dopredu.

53 Dávam pozor na hviezdu, ktorá má vedie. Ukáže mi najkratšiu cestu - 7 polia dopredu.

56 Tu je Gašpar On ma nechá kúsok ísť na svojom slonovi 2 polia dopredu.

59 Ťava naliehavo potrebuje odpočinúť - 1 x nehadzať.

64 Zatúlal som sa 12 polia dozadu.

69 Pripravujem pre všetkých jedlo - 4 polia dopredu.

73 Vlk žerie 2 moje ovce - 2 polia dozadu

78 Už som skoro tu, ale pozor:

POČKÁM NA OSTATNÝCH

Chceme predsa konečne všetci spolu prísť k jasličkám.Treba čakať kým všetci neprídu presne na posledné pole. Kto prvý z nich hodí 1, smie vstúpiť ako prvý do maštale.

BETLEHEMSKÁ KRÍŽOVKA

(labyrint mien)

Zaiste každý z nás pozná betlehemskú udalosť a tiež postavy, ktoré do nej patria. Pripravili sme pre Vás, milí čitatelia, betlehemskú tajničku, ktorá pozostáva zo siedmich celkov. V každej časti sa nachádza meno alebo ľudia, ktorí do betlehema patria. Okrem týchto mien sa v každej tajničke nachádzajú prevažne mená biblických postáv a miest. Vašou úlohou je uhádnuť nielen správne zadelenie betlehemských postáv do hrubšie orámovaných okienok, ale tiež vylúštiť ostatné okienka. Takto vyplnené všetky časti tajničky nám pošlite do redakcie. Zo správnych odpovedí vylosujeme dokonca mimoriadne 10 - tich z Vás, ktorým pošleme hodnotný vianočný darček. Pri riešení tajničky prajeme veľa trpezlivosti

Vaša redakcia

Legenda:

Tajnička - A

1. názov rieky (bibl.)
2. (Efraim)
3. biblický hudobný nástroj
4. Edom (ináč) 5. prvý mučeník

Tajnička - B

1. Prorok, ktorý má proroctvo o Betleheme
2. menší prorok
3. manželka Izáka
4. starozákonný veľký prorok
5. vrch, na ktorom pristál koráb Noacha (potopa sveta)

Tajnička - C

1. prorok z veľryby
2. menší prorok
3. jeden z 12-tich drahokamov nového Jeruzalema (zafír)
4. starozákonný prorok, ktorý odišiel do neba na ohnivom voze
5. diakon (Filip)

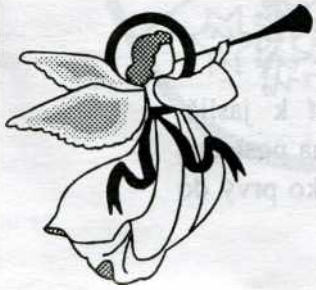

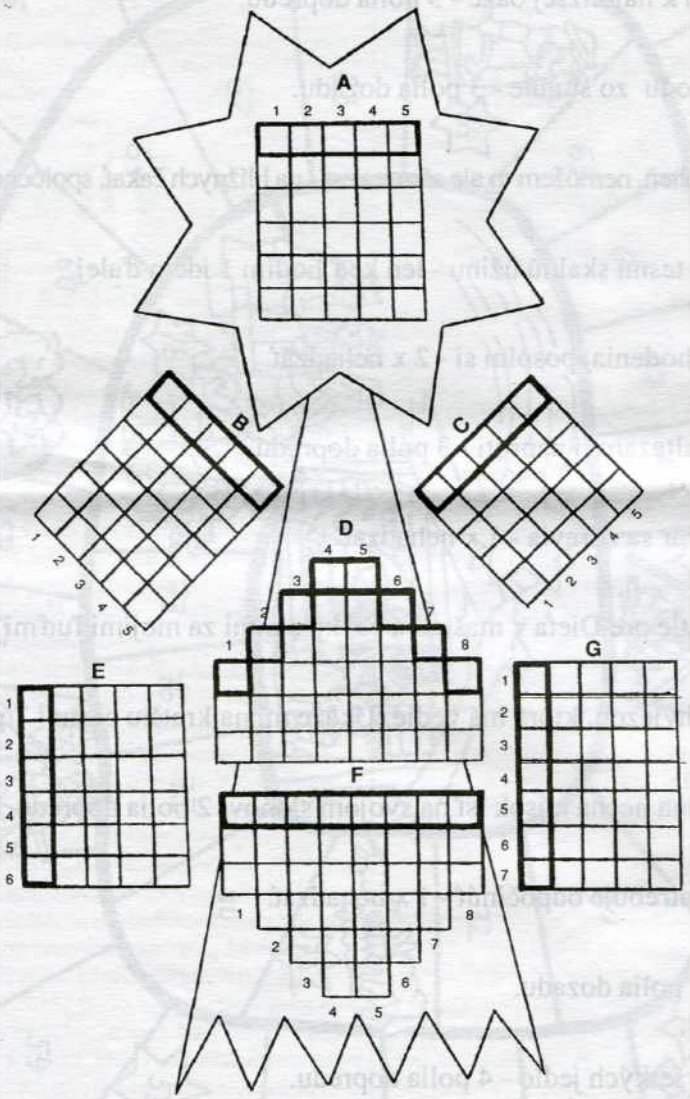

Tajnička - D

1. Kyrios (ináč)
2. menší prorok
3. spoločník sv. Pavla
4. mesto, z ktorého pochádza sv. Pavol
5. vyvolený národ
6. krajina židovského otroctva
7. biblické meno (Rodé)
8. hnev (latinsky)

Tajnička - E

1. krajina, v ktorej sa usídlili Izraeliti pri zostupe do Egypta
2. veľkňaz
3. meno apoštola Pavla (hebrejsky)
4. prvý apoštol (pápež)
5. biblická postava z rodokmeňa Ježiša Krista (Abiud)
6. prvý syn patiarchu Jakuba

Tajnička - F

1. pohanský boh
2. Judsky kráľ starozákonný
3. tretí evanjelista
4. biblické mesto známe moreplavbou
5. kráľ (Agripa)
6. mýtnik z Jericha
7. brat Mojžiša
8. starozákonná kniha o žatve

Tajnička - G

1. meno Matky Božej
2. biblická kráľovná, zároveň kniha st. zákona
3. synovec Abraháma
4. východný obraz svätých
5. (Choreb)
6. pôvodné meno Abraháma
7. manželka patriarchu Jakuba

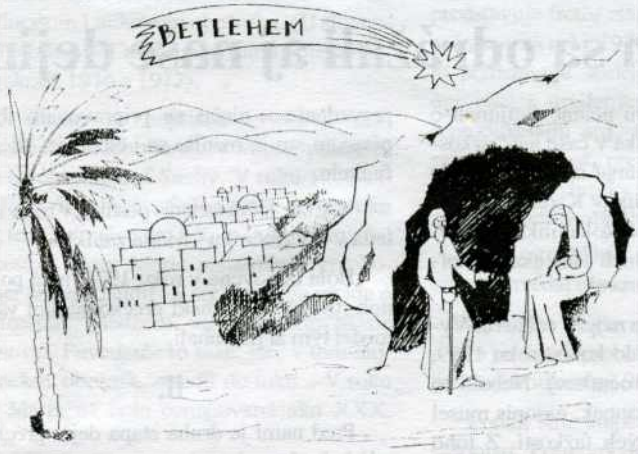

Aj najmenší prváčik už vie, aké mesto je Betlehem. Na zemeguli azda niet takého slávneho a významného mesta ako je Betlehem. Ale nemyslime si, že je aj také veľké, ako slávne. Nie. Betlehem má dnes iba niekoľko tisíc obyvateľov, kým New York v USA alebo Londýn v Anglicku má tisíc ráz viac.

Mestečko Betlehem bolo slávne aj predtým, než sa v ňom narodil Ježiš Kristus. Narodil sa tu slávny židovský kráľ Dávid. Tu ho aj pomazali za kráľa. Preto sa volá Betlehem aj mestom Dávidovým. V dávnejších časoch ho volali Efrata, čo znamená úrodný. Slovo Betlehem značí toľko, ako dom chleba. Okolie Betlehema má veľmi príjemné podnebie a je úrodné.

Svätá rodina bývala v Nazarete. V tom čase bola Palestína časťou veľkej Rímskej ríše. Rímsky cisár Augustus vydal nariadenie, aby sa vykonalo sčítanie ľudu. Každý sa musel hlásiť v tom meste, z ktorého pochádzal. Svätý Jozef pochádzal z Betlehema, a tak musel putovať tam. Bola to veru dlhá a ťažká cesta. Z Nazaretu museli ísť do Jeruzalema, odtiaľ do Betlehema, čo je skoro 200 kilometrov. Cesta ide vrchovitým krajom, stúpa, zakrúca sa. Bolo ju treba vykonať pešo alebo na oslíkoch.

Betlehem bol preplnený. Byt dostal len ten, kto mohol dobre zaplatiť. Svätá rodina bola chudobná, a preto musela hľadať prístrešie mimo mesta. V okolí Betlehema bolo veľa jaskýň, ktoré pastieri používali ako prístrešie pre seba a stáda. V jednej z nich našla Svätá rodina útulok a tu sa narodil aj malý Ježiško.

Cisár Konštantín dal neskôr postaviť na tom mieste krásnu baziliku.

Dnes nájdeme skoro v každej kresťanskej rodine v čase Vianoc malý betlehem. Tento zvyk sa dostal k nám z Talianska. V malom mestečku Assisi žil svätý František Asiský. V roku 1223 postavil prvé jasličky, prvý betlehem. Zvyk sa neskoršie rozšíril do celého kresťanského sveta.

JEŽIŠKOVA PERINKA

(Pokračovanie zo strany 10.)

Rozdriapal ju na polovicu, rozodral ju na štvrtiny, potom ešte na menšie kúsky a kúsočky, takže už periny niet, - len ohromná chmára z rozviateho páperia roznáša sa v povetrí.

No dobre...

Naradovaný čert odletel do pekla a anjelíci letia smutní, plačúci, s veľkým nárekom k Ježiškovi do betlehemskej maštaľky.

Páperie sa mäkuško rozsypalo

- Čo si my teraz, chudáci anjelíci, počneme...! - nariekajú a tak žalostne plačú, že sa im až srdcia pukajú.

A stále letia a letia, až doleteli k maštaľke. Pozerajú, a čo to?

- Pane Bože, čo sa to stalo, - pýtajú sa jeden druhého. Ako ďaleko oko dovidí, celučký svet sa už belie páperím z periny a páperie letí z neba tichúčko, pomaličky, padá na utrápenú zem a na stuhnuté stromy. Páperie sa sype mäkuško, prikrýva všetko na zemi, obaľuje akoby najteplejším kožuchom všetko, aj betlehemskú maštaľku.

Pozerajú prekvapení anjelíci, pozerajú a srdcia im bijú od radosti. Už nikomu na zemi nie je zima! Vleteli bojazlivo do maštaľky, pozerajú sa a čudujú. V maštaľke je teplo a pokojne a malý Ježiško už neplače, ale šteboce od veľkej radosti a rúčkami tlieska a volá na anjelíkov, aby mu spievali koledy.

A naradovaní anjelíci sa dali utešene spievať najkrajšiu časť poľskej koledy: "Dvihni ruku, Božie Dieťa, požehnaj vlasť našu milú..." Ježiško sa blažene usmieva, Matka Božia je celá šťastná, svätý Jozef vytiera slzy z očú, vôl a osol spievajú, ako vedia, celý svet je plný radosti a sneh sa sype. Sype sa biele páperie z Ježiškovej periny a prikrýva celý svet belosťou, tichom a radosťou.

Preložil J. M.

VIANOCE SÚ

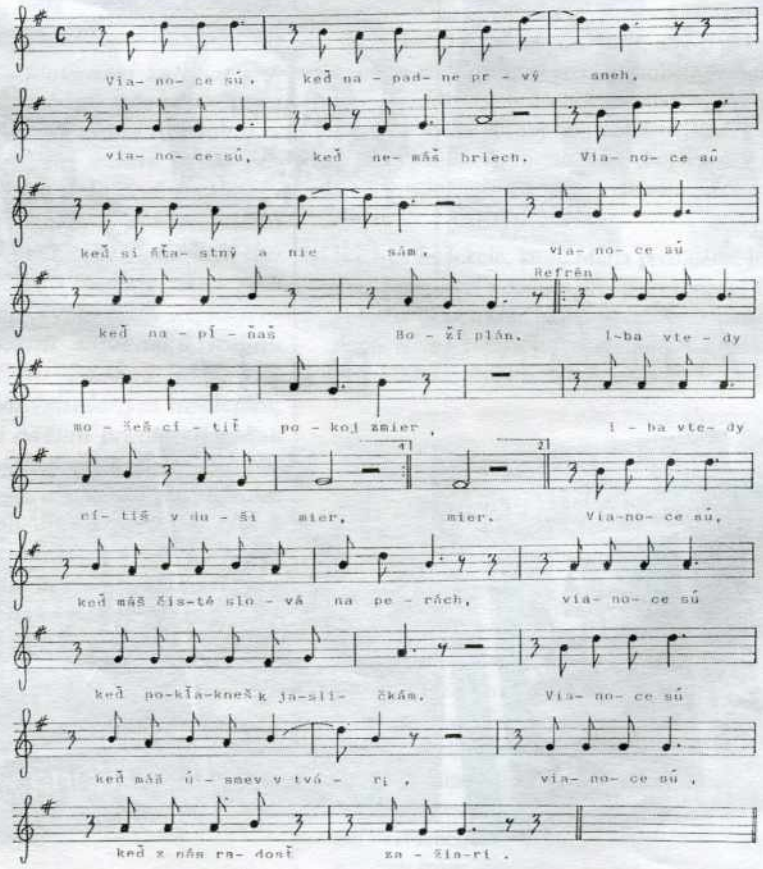

MILÉ DETI A MLÁDEŽ!

Iste je vo vašej blízkosti niekto, komu by ste mohli preukázať dobrý skutok lásky. Mohla to byť mamka, ocko, babka, priateľ, priateľka, alebo aj úplne cudzí človek. Takmer v každom kúte sveta, v každom dome je človek, ktorý čaká na Ježiša. Ak sa vám počas tohtoročných Vianoc podarilo prejaviť nejakým spôsobom lásku voči blížnemu, napíšte nám o tomto vašom skutku lásky. Možno váš vianočný darček pre blížneho povzbudí aj niektorých vašich neznámych kamarátov k tomu, aby sa k vám pridali a skutky dobra z vianočného obdobia preniesli aj do všedných dní počas roka.

Vaša redakcia

NAD STRÁNKAMI KANADSKÉHO ČASOPISU SLOVENSKÝCH GRÉCKOKATOLÍKOV

MÁRIA - zrkadlo, v ktorom sa odrážali aj naše dejiny

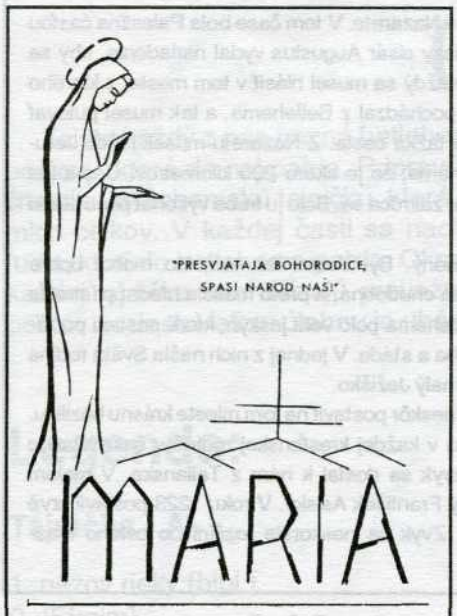

Autorom obálky prvých čísel časopisu MÁRIA, ktorý začali vydávať slovenskí gréckokatolícki kňazi v Kanade v roku 1955, bol L. Greguš z kanadského Windsoru

Gréckokatolíci Slovenska majú povinnosť zaujímať sa o gréckokatolíkov Kanady. Dôvod - ak to povieme lapidárne - je tento: Gréckokatolíci Kanady sa veľmi účinne zaujímali o gréckokatolíkov Slovenska v čase ich "úzkosti". Majú povinnosť zaujímať sa o ich časopis MÁRIA. Tá gréckokatolíkov Kanady organizovala, formovala, tá s gréckokatolíkmi solidarizovala, informovala o nich viac ako ktokoľvek iný.

Časopis si všimneme najprv celkove. Vychádzal od marca 1955 do konca roku 1989, teda 35 rokov (mal 34 ročníkov). Nebolo to "hladké" vychádzanie, naopak, časopis musel prekonať mnoho a veľkých ťažkostí. Z toho hľadiska môžeme hovoriť o troch etapách jeho vydávania.

I.

Prvá etapa bola najťažšia, najdramatickejšia, ale aj najtvorivejšia. Tak ako ťažký, dramatický a tvorivý bol v týchto rokoch aj život slovenských gréckokatolíkov v Kanade. Pri redigovaní Márie sa dvakrát vystriedal o. Andrej Krafčík, CSsR, a o. František Fuga. Prvý Máriu redigoval v I.-III. ročníku a potom v VIII.-XI., druhý zase v IV. až začiatok VIII. a XII.-XV. ročníku. Zakaždým išlo o prekonanie momentálnej krízy, momentálnych ťažkostí: to, že ich prekonať dokázali, to samo osebe hovorí o vitalite slovenských gréckokatolíkov v Kanade. Zmeny sa odrazili aj v samotnom časopise: menil sa jeho formát, typografické prevedenie - niečo sa pripravovalo iba na písacom stroji, menilo sa i členenie. Nie však funkcie.

V kríze, ktorá časopis postihla v roku 1969 - teda v XV. ročníku - Mária zanikla.

Bola obnovená v roku 1976, teda po šiestich rokoch. Slovenskí gréckokatolíci však aj medzi tým si pomáhali.

II.

Pred nami je druhá etapa dejín gréckokatolíckeho časopisectva.

O. Michal Lacko, S.J., bol jedným z najplodnejších prispievateľov Márie. V VI. až VIII. ročníku je dokonca uvádzaný ako jeden z členov redakčnej rady a viackrát mu redakcia výslovne ďakuje za spoluprácu. On už skôr začal vydávať Gréckokatolícky obežník - vestník pre slovenských gréckokatolíkov. Táto rozmnožená, nepravidelne vychádzajúca tlač - máme zaregistrovaných 19 čísiel - plnila medzitým funkciu nevychádzajúcej Márie. Tu treba uviesť aj ďalšiu skutočnosť. V 1. čísle v Cambridge jezuitmi vydávaného mesačníka Posol sa uvádza, že časopis bude mať osobitnú rubriku pre gréckokatolíkov - mal ju viesť o. Michal Lacko - a výslovne sa hovorí, že bude nahradzovať Máriu. Zostalo však pri

(Pokračovanie na strane 17.)

(Pokračovanie zo strany 16.)

výhodnejšom Lackovom obežníku. (U slovenských jezuitov v Cambrigde Mária bola sádzaná v rokoch 1976 a 1977).

K otázke sa nepriamo vyslovil editor-in-chief ďalších ročníkov Márie, pokračovania časopisu, Jozef Suchý. V roku 1976 začala XVI. ročníkom. Šéfredaktor sa v roku 1980, teda formálne pri XX. ročníku, zamyslel nad cestou, ktorú Mária a slovenskí gréckokatolíci prešli. Usúdil - a správne - že už ide o štvrťstoročie. "Medzeru" vo vychádzaní Márie eliminoval. Povedzme to ináč: iné, v tom najmä Lackov obežník, zaradil do toku... V roku 1985 Mária už bola označovaná ako XXX. ročník.

III.

Romanova-Suchého Mária, Mária - úradný mesačník Slovenského gréckokatolíckeho biskupstva sv. Cyrila a Metoda v Kanade - predstavuje tretiu etapu dejín Márie. Je to 14 ročníkov za roky 1976-1989. V určitom zmysle predstavuje scelenú jednotku s náročnou úpravou, s ustálenými rubrikami, farebnými reprodukciami atď. Ide tu aj o výraznú reprezentantívnosť, prejav konsolidovanosti. O mieste tejto jednotky v celom obraze vývoja sa musí hovoriť osobitne.

Celá táto Mária vyústila, vliala sa, ak to máme povedať obrazne, do nášho Slova.

Celá táto Mária venovala veľkú pozornosť a veľa priestoru problémom našim, problémom gréckokatolíkov na Slovensku.

Podali sme takpovediac vonkajšie obrysy časopisu. Potrebujeme mať obrysy vnútorné, obsahové. Ktorým základným otázkam sa Mária venovala, ktoré funkcie plnila?

O periodickej tlači sa zvykne hovoriť, že organizuje, mobilizuje. O Márii to platí v osobitnom význame. Ona slovenských gréckokatolíkov - dokonca nielen v Kanade, ale aj v USA - vyhľadávala. Nie všade ste, kým ste v novom kraji? Koľkí sa "našli", spamätali až vtedy, keď ich našla - Mária? Našli sa aj v špeciálnom význame: v tom, že na svoj gréckokatolicizmus, na svoju slovacitu nemajú zabúdať, ale že práve tie ich vyčleňujú. Dajme sa dokopy. Vybudujme si svoj chrám. Zomknime sa okolo svojho kňaza. Svoje farnosti spojme do vyššieho celku. Uchádzajme sa aj o vyššiu cirkevnú jednotku, biskupstvo.

Bez Márie by sa nič z uvedeného nerealizovalo, určite by sa nemohlo realizovať v tak krátkom čase a tak úspešne.

Nájsť sa, to nebol cieľ sám v sebe. Išlo o formáciu. O uvedomenie. O to, aby z nájdených sa stali ozajstní gréckokatolíci, ozajstní Slováci. Aby rástli duchovne-nábožensky, liturgicky, kultúrne, aby boli vzdelanejšími, rozhľadenejšími,schopnejšími... Schopnejšími aj na splnenie úloh, pred ktoré ich sám život postavil.

Mnohé lekcie, ktoré Mária predložila, nemali precedens a dodnes nie sú prekonané. Tu si treba pripomenúť nové poznatky z našich dejín, nové formulácie o našej liturgii, o našich sviatkoch i o ďalších skutočnostiach.

Na tomto mieste sa nám žiada sformovať jednu rečnícku otázku: či slovenskí gréckokatolíci Kanady, USA i ďalších krajín už vyslovili Márii vďaku za to, že sa na ich osobnostnej formácii podieľala nezanedbateľným dielom. Uvedomili si to?

Nás - gréckokatolíkov na Slovensku - musí upútať jedna osobitne potešujúca skutočnosť. Každé číslo Márie venovalo pozornosť nám - prenasledovaným. A tu môžeme skonštatovať niečo prekvapujúce. Vyššie sme hovorili o mobilizovaní. Slovenských gréckokatolíkov Kanady mobilizovali zvesti o nás. Povedzme viacej: tieto zvesti o nás - našich bratov formovali: koľko šľachetnosti, koľko obiet priniesli, koľko poryvov srdca, aká úprimná snaha pomôcť nám.

O. Michal Lacko S.J.

Bola to Mária, ktorá o gréckokatolíkoch, prenasledovaných na Slovensku, informovala svet prvá, ktorá v tomto zmysle svet burcovala. Ktorá získavala pre gréckokatolikov priaznivcov.

Týmto sa Mária zaradila do našich dejín. Predstavuje ich významnú kapitolu.

Nepriatelia gréckokatolíkov si u nás mysleli, že dokážu nás zlikvidovať. Prezradili tým iba to, že tajomstvo cirkvi nepoznajú. Bola to a je predovšetkým kanadská Mária, slovenskí gréckokatolíci v Kanade, ktorí ich usvedčili...

Náš príspevok sme začali tvrdením, že gréckokatolíci Slovenska majú povinnosť zaujímať sa o kanadskú Máriu. Táto povinnosť - ako vidieť - ukazuje sa ako výnimočne naliehavá. A zdôvodnená. V Kanade vychádzajúci mesačník Mária je zrkadlom, v ktorom sa odrážajú dejiny slovenských gréckokatolíkov Kanady: v tomto zrkadle sa odrážajú aj dejiny ich solidarity k nám, naše dejiny.

Poznávajte Máriu.

o. Michal FEDOR, S. J.

Aj keď my - slovenskí katolíci slovansko-byzantského obradu - sme len malou časťou cirkvi Kristovej, v pláne Božom iste máme svoje poslanie a "Mária" bola dodnes tlmočníkom našich snáh, zrkadlom nášho náboženského života a našich duševných potrieb. Spájala nás - roztratených po svetových kontinentoch - v jednu slovenskú rodinu gréckokatolícku, oddanú Bohu, národu a našim vznešeným tradíciám, ktoré medzi našimi predkami začali sv. Cyril a Metod pred viac ako 1100 rokmi. Časopisu "Mária" ako aj nám všetkým Boh určil vznešenú úlohu udržať prekrásne dedičstvo, ktoré prežilo mnoho búrok v minulosti, pre ďalšie slovenské pokolenie.

(Štefan B. Roman, 1965)

□□□

P. Štefan B. Roman nielen hmotne, ale hlavne svojím záujmom, zápalom, cieľavedomosťou a radou sa stal od samého začiatku spolutvorcom Márie.

Som presvedčený, že náš duchovný rast sa ešte neukončil. Kým budeme milovať svoje, nehanbiť sa za svoje, nedať sa znechutiť a rozbíjať neprajníkmi a dokedy budeme vedieť z lásky obetovať za vec Božiu a slovenskú, dovtedy budeme rásť. Láska je večná ako Boh, lebo Boh je Láska. Pravá láska však rastie, silnie, dozrieva a prináša ovocie len cez kríž skúšok a obetí. Nech nás preto skúšky a dočasné neúspechy neodradzujú v pochode do našej duchovnej a národnej budúcnosti.

(Biskup Michal Rusnák, CSsR, 1980)

VIANOCE POD KRÁĽOVOU HOĽOU

Časť speváckej skupiny súboru Šumiačan, ktorá naspievala piesne na kazetu Vianoce pod Kráľovou hoľou.

Na Horehroní sú dve dediny, ktoré patria do okresu Banská Bystrica. Sú to Šumiac a Telgárt. Obidve ležia pod malebnou Kráľovou hoľou, v nadmorskej výške 900 metrov.

Každá z menovaných dedín má svoj typický kroj. Každý Horehrončan pozná po kroji, kto je z ktorej dediny. Aj naša dedina Šumiac má svoj typický kroj, do ktorého sa obliekajú tak mladí ako aj starší ľudia. Najmä pri slávnostných príležitostiach je celá dedina vyparádená. Niektorí ľudia chodia v kroji každý deň. Na veľké sviatky ako sú Vianoce, Nový rok, Bohozjavenie ide sa s procesiou na miesto, kde vyviera voda spod Kráľovej holi a tam sa slávnostne svätí voda. Na veľkonočné sviatky zasa na každý deň je iný kroj. Na prvý deň sú všetky ženy a dievčatá v bielom kroji, na druhý deň v žltom a na tretí deň v ružovom. samozrejme, že každý sa snaží mať aj tmavý, resp. čierny kroj na smútok.

Šumiac je známy svojím folklórnym súborom a to nielen u nás, ale aj za hranicami našej vlasti. Pekným zvykom je, že na sviatky Narodenia Pána koledujú - spievajú. Napríklad dievčatá chodia spievať na vigíliu pod okná, resp. ku dverám. Chlapci chodia vinšovať aj s betlehemom. Betlehemci oznamujú príchod Syna Božieho na tento svet. Na polnoci sa väčšina ľudí zo Šumiaca, ktorý má 716 domov, schádza do chrámu, aby privítali novonarodeného Spasiteľa. Že je to sviatok, cítiť to aj zo spevu nášho speváckeho súboru. Zvlášť prvý vianočný deň, keď je chrám preplnený. Poznamenávam, že Šumiac je gréckokatolíckou dedinou. Len tí, ktorí sa tu priženili alebo privydali, sú iného obradu alebo vierovyznania.

Teraz pred vianočnými sviatkami Hudobné vydavateľstvo AKCENT v Bratislave natočilo a vydalo magnetofónovú kazetu pod názvom Vianoce pod Kráľovou hoľou. Na kazete sú nahrané vianočné zvyky i chrámové spevy - koledy, ktoré sa spievajú počas vianočných sviatkov.

Kazety si môžete objednať na adrese: Kultúrne stredisko, 976 71 Šumiac (číslo tel. 0867/94240).Tí, ktorí si objednajú a vypočujú krásny šumiacky spev, budú mať jedinečný zážitok počas celých vianočných sviatkov.

o. Ján SIVÁK, okr. dekan

Zvyky na sviatky Zjavenia Pána

(Hrabské)

Vianočné zvyky má veľmi bohaté a rozmanité nielen každý národ, ale aj každý kraj a obec. Menej známe sú však zvyky "bohojavlenské", na sviatky Zjavenia Pána, či Troch kráľov, o ktorých sa tu chcem zmieniť. Konkrétne v obci Hrabské.

Hrabské - neveľká obec, ktorá leží severozápadne od okresného mesta Bardejov. Ako v mnohých našich obciach, aj tu boli v minulosti krásne zvyky, ktoré si náš prostý ľud zachoval sčasti až do dnešných dní. Za pozornosť stoja najmä zvyky na sviatok Zjavenia Pána, alebo ako ho tu nazývajú, na "druhyj svjatyj večur".

Večera pozostáva z týchto druhov jedál, ako na Narodenie Pána. Patrí sa, aby všetci boli doma. Starší ľudia tvrdia, že večera má pozostávať z deviatich druhov jedál. Zvyčajne je to med, cesnak s chlebom alebo oblátkami, hubová polievka, ryby, kapusta, hrach a bobaľky. Pravda, večeru si každá rodina pripravuje podľa svojich možností a chute. Nechýba tu ani niečo k občerstveniu, veď bez toho by sa ani sviatky neobišli.

Pristupuje sa k večeri. Najprv sa všetci umyjú. Niekedy sa umývali v potoku. Neskoršie už ostalo len pri tom, že sa priniesla voda z potoka domov a ňou sa všetci umývavali. Dnes je to už len zriedka. Ten, kto donesie vodu, pri vstupe do miestnosti vinšoval a zaželal všetkým spoločne mnoho šťastia a zdravia, aby sa aj na budúce sviatky zasa všetci zišli a spolu sa tešili. Po modlitbe sa potom pristúpi k večeri. Po večeri sa všetci schádzajú do Božieho chrámu na "Veľké povečerije", z ktorého sa ozývajú vianočné koledy.

(Pokračovanie na str. 19.)

Pokazí nám sv. Štefan radosť z Vianoc?

- Ako ste prežili Vianoce? - Výborne, len škoda, že je tu sviatok sv. Štefana, pokazil nám Vianoce.

Nestretli ste sa aj vy s takým názorom? Alebo evanjelium o pozabíjaní betlehemských neviniatok. I to mnohým pokazilo vianočnú radosť. Netýka sa to aj vás? Skutočne, na prvý pohľad sa nám zdá, že vianočná radosť je pokazená práve spomínanými udalosťami. Skúsme sa však pozrieť na tieto udalosti z iného pohľadu, aby sme sa vedeli tešiť z Vianoc napriek týmto udalostiam, ktoré si po narodení Božieho Syna pripomíname. V našom obrade druhý vianočný deň je zasvätený Zboru Presvätej Bohorodičky a sv. Jozefa. Číta sa evanjelium od Matúša 2, 13-23 o úteku Sv.rodiny do Egypta, o vraždení detí v Betleheme a o návrate z Egypta. Podstata tohto evanjelia je v tom, že sa nám ukazuje na záchrancov Ježiša - na sv. Jozefa a Pannu Máriu. Chce sa nám zdôrazniť myšlienka, že na svete budú stále žiť herodesovia, ktorí sa usilujú zabíjať ľudské duše - Ježiša žijúceho v nich. Ide o ľudí v službách zlého. Robia to rafinovane, pod rôznymi lákavými maskami - modernosti, umenia, kultúry, slobody, demokracie atď. Dnešný človek - najmä deti a mládež - je vystavovaný nebezpečenstvu, že jeho duše sa zmocnia novodobí herodesovia a usmrtia v ňom Boží život. Je tu veľká úloha pre rodičov, učiteľov, kňazov, rehoľníkov, ale aj pre každého dospelého kresťana. Všetci máme najsvätejšiu povinnosť - chrániť Boží život v ľudských srdciach. Úloha je o to náročnejšia, že dnešní nepriatelia sú prefikaní, ako je prefikaný diabol. Svätá cirkev chce chrániť našu vianočnú radosť. Chce, aby Ježiš žil v nás počas celého nášho života. Spasiteľ vstúpil na našu zem preto, aby vstúpil do ľudských sŕdc a urobil z nich chrám živého

Boha. "A vy ste chrám živého Boha, ako hovorí Boh: Budem v nich prebývať a medzi nimi chodiť, budem ich Bohom a oni budú mojím ľudom," (2 Kor 6,16). Kamenné ľudské srdcia prišiel premeniť na srdcia plné lásky, aby sme sa mu podobali. Podaril sa mu tento plán lásky? - Verím, že áno. Koľko je sŕdc zapálených jeho láskou práve preto, že v nich žije Ježiš - Láska. Keď ho vlastníme v srdci a milujeme, sme šťastní a vianočná radosť sa stáva naším trvalým bohatstvom. Áno, aj vtedy, keď pre Krista niečo trpíme, ba aj vtedy, keby sme dostali milosť obetovať pre neho svoj život. Sv. Štefan bol žiarivým chrámom živého Boha. Všimnime si, aký pokoj zachoval, keď na neho krivo svedčili. Bol jedno s Kristom, bol nanajvýš šťastný a to šťastie mu už nik nemohol vziať ani odňatím pozemského života. "Veď pre mňa žiť je Kristus a zomrieť zisk." (Fil 1,21).

Takéto pohľady na Herodesa a sv. Štefana nám nepokazia vianočnú radosť, ale ju ešte viac umocnia. Z tohto pohľadu aj sviatok sv. Štefana zapadá do vianočných sviatkov a neuberá z ich krásy, ale viac rozmnožuje práve radosť z Vianoc. Ako deti sme sa iste veľmi tešili na vianočný stromček, darčeky, koledy, vinšovačky. Môžeme sa aj ako dospelí z týchto vecí tešiť. Ale to nie je podstata. Vianočný stromček opadá, alebo ho zbalíme do škatúľ, darčeky nám zovšednejú, koledy sa prestanú spievať. Čo by nám zostalo z takých Vianoc, keby sme neobjavili ich podstatu - Božieho Syna? - Úplne nič. Prázdnota a sklamanie.

Betlehemske Dieťa je u proroka Izaiáša predpovedané menom Emanuel. "Hľa,Panna počne a porodí Syna a dá mu meno Emanuel. (Iz 7, 14) - čo v preklade znamená: Boh s nami. To je skutočnosť. Boh je s nami, je v nás. Túto myšlienku nádherne vyjadruje aj náš pozdrav: Christos posredi nas - Kristus je uprostred nás. Jest i budet. V tom spočíva vianočná radosť, že Ježiš Kristus - vtelený Boží Syn - žije v našich ľudských srdciach a nikto nám ho už vziať nemôže, iba ak sa ho sami zriekneme. To nechceme, lebo Ježiš je náš a my sme jeho naveky.

o. Ján Babjak, S.J.

(Dokončenie z 18. str)

Po večeri chodí mládež "po ščedrovaňu" - spievať a vinšovať pod okná. Keď prídu pod okno, pýtajú si najprv povolenie: "Date Boha chvaliti?" Ak domáci privolia, vtedy spievajú:

S tamtej strany jarka,
želena poľanka,
pasli na nej pastuškove,
jedneho baranka.

Prišol ku nim anhel,
tak im rozpovidal,
že sa Christos Pan narodil,
aby to každý znal.

Potom vinšujú: Vinčuju, vinčuju, na toty tri kraľi, že by ste toty tri kraľi mohli prežiti, lipšich sjy dožiti; hojnijše, pokojnijše, na poľu urody, doma priklody, od Pana Boha požehnaňa a od dobrych ľudi prijas. Christos raždajetsja!

Vinšovanie je rôzne a každý si ho sám vytvára, aby bolo čo najkrajšie. Keď zavinšovali, dávali do každého domu vŕbové prúty - "ščedraky", aby v dome prebývala štedrosť, úrodnosť, požehnanie, aby sa domácim všetko dobre darilo. Domáci ich potom niečím obdarujú.

Starší ľudia spomínajú, že dávnejšie "po ščedrovaňu" chodili i mládenci a spievali tropár a kondák sviatku. Mládenci za koledovanie zbierali zrno, najmä ovos, ktorý potom predali a za utržené peniaze dávali v krčme na muziku.

Sú to staré zvyky, ale veľmi krásne, ktoré ešte v nedávnej minulosti sa veľmi zachovávali. Bolo veľmi milé započúvať sa do spevu kolied a do vinšovania, ktoré sa ozývalo večer pred Zjavením Pána zo všetkých strán. Koľko krásy a spomienok v nich bolo. Je v nich kus detskej radosti, pri ktorých sa vraciame v spomienkach do svojej mladosti a naše srdcia sú plné útechy. Kiež by sa tieto zvyky zachovali aj pre budúce pokolenia.

Zapísal: o. František DANCÁK

(Pokračovanie zo strany 20.)

chránil pred slnkom a dažďom. Podľa indických tradícií rajom mala byť hora Meru, ktorá sa vypína v severozápadných Himalájach.

V stredoveku osvietená i neosvietená spoločnosť, ba aj mnohí učenci verili, že raj jestvoval a že ešte jestvuje. Hlavným problémom vtedajšej vedy bolo objavenie biblického raja. Geografovia a kartografovia sa usilovali nájsť jeho miesto a ho zakresliť do mapy. V určitých obdobiach dejín bolo to hlavnou úlohou kartografických prác.

Raj sa najviac hľadal na Východe, v Mezopotámii, v Perzii, v Indii, na Ceylone, ba až vo východných krajoch Číny. Skoro všetci hľadači sa zhodovali v jednom: raj sa musí nachádzať v nejakom prekrásnom zákutí Zeme, pred ľuďmi chránený nedostupnými púšťami, obrovskými horami a širokými vodami.

Na jednej mape v 9. storočí je zakreslený raj v Indii, na inej na Ceylone. Do tejto ostrovnej krajiny po predchádzajúcom niekoľkoročnom hľadaní raja v Číne, v Mongolsku, vybral sa na návštevu raja stredoveký učený mních Marignola. Po dlhých hľadaniach mal nájsť záhradu večného šťastia. Aspoň takto to opisuje vo svojej správe, v ktorej popisuje podrobne stromy, rieky, stopy Adama a Evy, pravdepodobné miesto, kde rástla jabloň s plodmi dedičného hriechu.

Iný známy mních stredoveku, geograf Cosmas, autor "Kresťanskej topografie sveta" si predstavoval našu Zem v podobe predĺženého štvoruholníka obkoleseného oceánom. Za vodami oceánu smerom na Východ sa malo nachádzať miesto, odkiaľ prišli prarodičia ľudstva. Už v starých časoch známe rieky: Ganges, Níl, Tigris a Eufrat mali mať pramene z tohoto raja, z krajiny EDEN.

Iný mních, Brandome, hľadal raj v Atlantickom oceáne. Podľa jeho presvedčenia raj sa mal nachádzať na Svätom Ostrove, stratenom kdesi v nesmiernych vodách na západ od Európy. Brandome spolu s druhmi sa dal na cestu do tohoto raja. Sadol s nimi na loď a po mnohých príhodách doplával až k onomu ostrovu, ale už pri jeho brehu zjavil sa anjel a zabránil vstupu na ostrov. Cestovatelia jeho výzvu na návrat poslúchli a vrátili sa. Ešte veľa podobných ciest podnikli početní hľadači rajskej krajiny, ale ani jeden z nich nenašiel ten pravý raj. Ešte v sedemnástom a osemnástom storočí možno nájsť zmienky o hľadaní raja.

Dokonca Krištof Kolumbus, objaviteľ Ameriky (v októbri bolo 500 rokov od jej objavenia), sa zaujímal o rajskú záhradu. Pokladal Zem za neforemnú skalu v podobe hrušky, bol presvedčený, že raj sa nachádza na jej zúženom konci, na jednej z hôr. Veril, že raj leží kdesi na juhu od ním objavených zemí.

Stopy odrážajúce tradíciou i túžby človeka po pohnaní prvopočiatočných dejín nachádzame i u nás.

V Poľsku, v Bielostockom kraji, je mestečko Rajgród a neďaleko dedinka Adamovce. Vám je však bližší ten náš moravský Rajhrad (asi 3 tis. obyvateľov) so slávnym benediktínskom kláštorom pri Brne, a neďaleko je mesto Adamov. Aj na Slovensku máme možno čosi z biblického raja, slovenské Adamovské Kochanovce (v Trenčianskom okrese), priam rajské pomenovanie. A nemohlo by to naše prekrásne Slovensko byť rajom aj keď nie tým biblickým?

Štefan MIKO

Jozef HAVRAN

PRI VIANOČNOM STOLE

Za oknom sneží. Súmrak klesá.
Stôl spomienkami prestretý.
Ste všetci tu, mama vraví,
v závejoch niekto ostal vari?

Medový kríž sa zaskvie na čelách,
a krídlo anjela
z prázdneho taniera slzy stiera-
Niet starej mamy,
do večných Vianoc išla...

A otec predčítava z Písma,
Syn Boží narodil sa z Panny...
Radosti svätej
otvorte sa:
Nie sme už sami!

Kristus je opäť medzi nami,
Dieťatko betlehemské žije v nás.
Plesajte, zem i nebesá!

KDE STE BÝVALI, ADAM A EVA?

Samotná myšlienka raja je skôr sumerského ako židovského pôvodu. Sumerský národ pochádzal pravdepodobne z Indie a usadil sa vo 4.tisícročí pred Kristom v dolnom toku riek Eufrat a Tigris. Vytvoril veľkú kultúru, písal obrázkovým a neskôr aj klinovým písmom. Aj sám názov raja prijatý do hebrejského jazyka a neskorších európskych jazykov sa odvodzuje od staroindického slova "pairidaez", latinsky: paradisuma označuje miesto plné kvetov a ovocných stromov. Podľa ktorejsi východnej legendy dokonca všetkým známy a milý kvietok fialka vyrástol zo sĺz vďačnosti Adama, keď počas svojho pobytu vo vyhnanstve na Ceylone (dnes Sri Lanka) mu archanjel Gabriel priniesol radostnú zvesť, že mu Boh odpustil jeho hriech neposlušnosti.

Ale aj sám raj podľa koptských kroník sa mal nachádzať na Ceylone, kde vraj bol z hliny utvorený prvý človek. Na tomto ostrove, jednom z najkrajších krajín na svete, je vrch menom ADAMOVA HORA (2240 m), na ktorom podľa budhistických tradícií Adam po svojom vyhnaní z raja bol nútení konať pokánie a ľutovať svoj hriech až do konca.

V priebehu dlhých dejín ľudstva premnoho ľudí si dávalo otázku, kde sa nachádzal biblický raj, ktorý museli naši prarodičia opustiť, keď sa podľa správy zo Svätého písma Starého zákona dopustili hriechu neposlušnosti. Čítame v ňom:"A Boh učinil Adamovi a jeho žene kožený odev a obliekol ich. Potom im riekol Pán Boh: ,Hľa, človek sa stal ako jeden z nás! Poznal dobro i zlo. Len aby teraz nenačiahol ruku svoju po strome života a nejedol a nežil naveky!' A Pán Boh vykázal ho z raja EDENU, aby obrábal zem, z ktorej bol vzatý. Ba vyhnal človeka a na východ od raja EDENU postavil cherubov a vytasený meč ohňový, aby strážili cestu k stromu života".(Gen 3,21-24).

Napriek snahám a všemožným výskumom a pokusom ani doteraz nevieme nič istého o nejakom kúsku či zákutí našej Zeme, kde by boli bývali naši prví, Bohom stvorení prarodičia, v akom jazyku sa dorozumievali.

Sväté písmo nám hovorí aj o rajskej záhrade, do ktorej boli umiestnení naši prví rodičia po svojom stvorení. "Potom Pán vysadil na východe, v EDENE raj a tam umiestnil človeka, ktorého bol stvoril. A Pán Boh dal vyrásť zo zeme stromom všetkých druhov, na pohľad krásnym a na jedenie chutným, ako i stromu života v strede raja a stromu poznania dobra a zla. Z EDENU však vytekala rieka, ktorá mala zavlažovať raj a odtiaľ sa rozdeľovala a tvorila štyri ramená... I vzal Pán Boh človeka a umiestnil ho v raji EDEN, aby ho obrábal a strážil..." (Gen 2,8-16).

Zo štyroch ramien rieky EDENU znalci biblie rozlúštili mená dvoch riek: Hidekel - Tigris a Perát - Eufrat. O ostatných dvoch ramenách rajskej rieky - Pišon a Gihon - vedci s istotou nezistili ich umiestnenie a terajšie názvy. Podľa známeho židovského historika Jozefa Flávia z 1. st. po Kr., rieka Pišon by mala byť indická veľrieka Indus a Gihon zas rieka Ganges.

Nemecký biblista Alfréd Läpple vo svojom diele Úvod do Starého zákona (ČKCH, Praha 1972) uvádza, že u mnohých z nás bola predstava raja, ako sme si ju vytvorili na hodinách biblického vyučovania z detstva, ako krásnej krajiny "sladkého ničnerobenia". Mienka uznávaného kat. odborníka starozákonnej vedy, Herberta Haaga, o raji, je zas táto: "Každému rozumnému človekovi je jasné, že taký svet v skutočnosti nikdy neboľ". (str. 55).

Raj ani podľa biblie nebol krajinou nečinnosti a požitkov bez práce: Už sme vyššie uviedli, že Boh po stvorení človeka "umiestnil ho v raji EDEN, aby ho obrábal a strážil" (Gen 2,15). Na inom mieste: "A Pán Boh vykázal ho z raja EDENU, aby obrábal zem, z ktorej bol vzatý" (Gen 3,23).

Podľa týchto údajov Svätého písma by sa teda biblický raj mal nachádzať v medziriečí Tigrisu a Eufratu. No napriek tisícročným hľadaniam a výskumom sa nepodarilo objaviť slávny a vysnívaný raj, prastaré miesto prebývania prvého páru ľudí na Zemi. Podľa biblie a neskorších výkladov dejín kresťanského či mohamedánskeho náboženstva, hlavne v zápisoch židovských kníh Starého zákona zvyklo sa však tiež umiestňovať raj kdesi na Blízkom Východe, v medziriečí Eufrat a Tigris, teda v starovekej Mezopotámii, na území dnešného Iraku.

Ale veľa národov, aj kresťanských, je inej mienky. Už v starodávnych časoch neboli názory jednotné. Je aj taká mienka, že rajská záhrada sa mala nachádzať na území dnešnej Etiópie. Táto domienka sa vyslovovala na základe podobnosti rieky Nílu k jednej z biblických riek.

Podľa arabských legiend stvorenie Adama a Evy sa malo uskutočniť na území dnešného Adenu na juhu Arabského poloostrova, ktorý po vyhnaní našich prvých rodičov sa zmenil na peklo. (Aden - EDEN). Mohamed za raj na zemi určil zelenú oázu GUTTA, uprostred ktorej leží dnes hlavné mesto Sýrie - Damašek. Podľa Mohamedovej predstavy raj bol miestom najväčších rozkoší, aké si len možno predstaviť. Takto hovorí: "Pekní chlapci tam mali podávať chutné nápoje a pokrmy. Mužská časť obyvateľov raja tam mala pre svoju zábavu prekrásne čierne hurisky (podľa moslimskej mytológie sú to krásne panny mohamedánskeho raja). V raji povievať príjemný vánok a stromy mali poskytovať tieň". Ako vidieť, načrtáva sa tu príťažlivý obraz pre obyvateľov slnka od slnka spečenej Arábie, ktorý pre vyznávačov mohamedánskeho náboženstva čakal po smrti, tak sa arabskí bojovníci v čase skorého stredoveku vo svojich výbojoch nebáli smrti, lebo ich oťakával život plný roskoší.

Podľa irackých legiend raj sa nachádzal kedysi na miestach, kde teraz leží dedina Ourna. Stojí tam strom, ktorý pokladajú tamojší obyvatelia za najstarší na svete: mal byť stromom ako zvyšok raja po vyhnaní Adama a Evy z neho. Mal pod ním sedávať Adam, aby sa tak

(Pokračovanie na strane 21.)

SPOLOČENSTVO V TAIZÉ (Communauté de Taizé)

Medzinárodné ekumenické spoločenstvo

August 1940 - Európa je vo víre 2. svetovej vojny... Vtedy sa dvadsaťpäťročný brat Roger usadí v skoro vyľudnenej dedinke Taizé. Hlboko v sebe nosí myšlienku založiť spoločenstvo bratov a uprostred vojnových rokov hľadá v týchto chudobných, jednoduchých podmienkach vhodnú formu pre uskutočnenie svojej túžby. Vo svojom dome prijíma politických utečencov prenasledovaných nacistami, najmä Židov.

Dva roky prežije brat Roger v Taizé sám, potom prichádzajú prví spoločníci. Na Veľkú noc 1949 sa s konečnou platnosťou zaväzujú k spoločnému životu v celibáte. Vzniká ojedinelá komunita - znamenie Kristovho tajomného tela - cirkvi: spoločenstvo tých, ktorí opustili všetko a skrze neustále znovuobjavovanie zázraku lásky, každodenné odpúšťanie, so srdcom naplneným nádejou a pokojom snažia sa o obnovenie dôvery a jednoty medzi všetkými.

Z roka na rok sa pridávajú ku komunite noví bratia, aby sa po niekoľkých rokoch prípravy zaviazali na celý život. Dnes žije spolu viac ako 90 bratov z dvadsiatich krajín - katolíkov i nekatolíkov - členov rôznych kresťanských cirkví. Časť bratov zdieľa život v najchudobnejších štvrtiach miest Ázie, Afriky, Latinskej a Severnej Ameriky, kde žijú v maličkých spoločenstvách - tzv. fraternitách (fraternité - bratstvo). Bratia neprijímajú žiadne dary a nezhromažďujú materiálne dobrá. Žijú z vlastnej práce a naviac podporujú ešte aj najchudobnejších.

V susednej dedinke od roku 1966 žijú sestry svätého Andreja (rehoľa založená v 13. storočí), ktoré pomáhajú pri prijímaní návštevníkov.

Prvých 20 rokov žila komunita v relatívnej odlúčenosti od sveta, no od šesťdesiatych rokov prichádza do Taizé stále viac a viac mladých i starších návštevníkov z celého sveta. Počas celého roka sa tu konajú týždňové stretnutia (vždy od nedele do nedele), ktoré sú príležitosťou pre objavenie prameňov viery a pre hľadanie možnosti zjednotenia modlitby s každodenným životom. Bratia i návštevníci sa trikrát denne schádzajú k spoločnej modlitbe.

Týždeň čo týždeň prichádza do Taizé veľa ľudí. Najviac ich tu býva v letných mesiacoch, na Veľkú noc, Turice a na sviatok Všetkých svätých.

Bratia z Taizé nechcú zakladať nové hnutie, nové skupiny v cirkvi. Naopak, vyzývajú a povzbudzujú mladých, aby sa snažili žiť príkladný kresťanský život vo svojej vlastnej cirkvi, vo farnosti, tam, kde žijú.

Na prelome rokov sa vo veľkých mestách Európy (Rím, Paríž, Londýn, Barcelona, Pécs, Wroclav, Praha) organizujú stretnutia, na ktoré prichádzajú mladí z celého sveta. Na týchto stretnutiach brat Roger predkladá vždy jeden osobitný List z Taizé. Tento list preložený do dvadsiatich piatich jazykov je témou spoločných rozhovorov a slúži ako podnet k duchovným meditáciám v nasledujúcom roku. Brat Roger píše tento list na základe svojich skúseností, najmä z pobytu medzi najchudobnejšími (Kalkata, Čína, Afrika).

V Taizé môžeme vidieť tváre z každého národa. Na spoločných modlitbách možno počuť krátke úryvky z Biblie, čítané v najrôznejších jazykoch.

Dnes sa v Taizé už každý deň konajú interkontinentálne stretnutia. Návštevníci z rozličných krajín tam rozprávajú o svojej vlasti a o živote v nej. Tak chcú prispieť k tomu, aby sa všetci ľudia navzájom viac poznali a stále lepšie chápali.

Prichádzajú tiež mladí kresťania z oblastí s ťažkými životnými podmienkami (Haiti, Chile, Srí Lanka, Južná Afrika, Libanon...), aby sa tu so všetkými podelili o svoje starosti, bolesti i radosti a stali sa svedkami šírenia dôvery medzi ľuďmi a dôvery v Boha.

Modlitba

Pilierom života bratov v Taizé je spoločná modlitba, ktorej sa môžu zúčastniť všetci prítomní. Spôsob modlitby je meditatívny a zároveň ľahko prijateľný pre všetky generácie a cirkevné spoločenstvá.

Modlitba sa začína spevom. Piesne voľne nadväzujú na seba a vyúsťujú do radostného spevu Aleluja so žalmom. Po žalme nasleduje Magnificat a spev, ktorý pripraví zúčastnených na vypočutie úryvku z Písma. Nasleduje ticho. Je to dôležité miesto v modlitbe, aby sa modlitba nestratila v množstve slov, neuchvátila len naše city, ale aby prenikla do hĺbky ľudskej duše a oslovila každého.

Po chvíli ticha (5 - 10 min.) zaznejú so zvolaním Kyrie eleison prosby v mnohých jazykoch. Na záver sa všetci pomodlia Otčenáš. Pokračuje spev, počas ktorého sa prítomní postupne rozchádzajú.

Brat Roger o modlitbe hovorí takto:

"Všetkým, ktorí sa znepokojujú tým, že ich modlitba je chudobná, by som chcel povedať: Modlitba nie je osobný výkon. Keď sa modlíš sám, môže sa stať, že medzi teba a Boha prídu mraky.

Keď zabudneš na jeho prítomnosť, budeš márniť čas bedákaním nad svojou zábudlivosťou? Odovzdaj sa namiesto toho smelej dôvere. Vzkrieseného Krista môžeš nájsť kdekoľvek - na ulici, pri práci, v kostole. Akýkoľvek je tvoj vek a postavenie, môžeš mu povedať všetko, ako dieťa, všetko, čo ťa zväzuje, zraňuje, všetko, čo dolieha na mnohých iných, blízkych i ďalekých. On ti ukáže cestu. Tento dialóg sa ti nebude zdať nudný.

Preto, aby si sa mohol modliť stále, vo dne i v noci, a dokonca i pri ťažkej práci, neváhaj znova a znova opakovať jednoduchú vetu alebo pieseň: Ježiš, moja radosť, moja nádej a môj život; "Mon me se repose en paix sur Dieu seul" (V Bohu nájde odpočinok moja duša, v ňom nájde pokoj); "Nada te turbe, solo Dios basta" (Neznepokojuj sa, Boh sám stačí).

Keď potom v púšti tvojho srdca už nebude nič, len ticho Boha, spýtaj sa sám seba: Nie je toto začiatok obratu, aby som znovu vykročil dopredu?

V našom svete, tak racionálnom a vedeckom, sa modlitba, ktorá nie je vyjadrená jasnými slovami, nezdá byť modlitbou. Ale či nie je už samotná túžba po Bohu modlitbou? On rozumie tvojmu úmyslu, aj keď sa ti zdá, že sa nemôžeš modliť.

A keby si už vôbec nebol schopný modliť sa, ešte stále sa môžeš zveriť modlitbe inej osoby, možno niektorej z tých, čo sú už na sklonku života.

(Pokračovanie na strane 23.)

Príjem v rodinách
a spoločenstvách
Spoločné modlitby každý deň
Biblické úvody
Stretnutie s mladými Európanmi
z Východu i Západu
Návštevy do miest nádeje

(Pokračovanie zo strany 22.)

Modlitba je pokojná sila, ktorá pracuje v ľuďoch, nalieha, udržuje v bdelosti a nedovolí im zaspať alebo zavrieť oči pred zlom, pred všetkým, čo hrozí alebo útočí na slabých tohto sveta.

Každý, kto kráča po stopách Krista, žije aj pre druhých aj pre Boha. Nepokúša sa oddeliť modlitbu a skutky." (Brat Rogere, And Your Deserts Shall Flower, taizé, 1982.)

Mnohí odchádzajú z Taizé s túžbou, aby spoločná modlitba bola dôležitou časťou ich kresťanského života i doma v ich spoločenstvách, v ich cirkvi.

Bolo by však omylom domnievať sa, že napodobením vonkajšej formy modlitby v Taizé - bohatosti spevu a hudobných nástrojov, či veľkého počtu ľudí - sa nám už podarí uskutočniť túto túžbu. Uverme, že modlitba môže byť celkom jednoduchá.

TAJOMSTVO A ZODPOVEDNOSŤ

Vianoce sú oslavou úžasnej skutočnosti - prelomu v histórii celého ľudského rodu, začiatku novej éry, nového, kvalitatívne vyššieho života. Doteraz sa Pán sveta zjavoval mnohorakým spôsobom, najvýraznejšie za doprovodu vesmírnych síl a energií, ale čaro vianočného tajomstva nám zjavuje Boha ako Dieťa, ktoré je opatrované nesmiernou láskou Márie a Jozefa, a ktoré ticho čaká na našu lásku.

Tajomstvo Vianoc, ako každé tajomstvo posvätného, prináša dôležitý moment zodpovednosti; zaväzuje nás, aby sme neredukovanú pravdu tajomstva premietali do osobných životných rozhodnutí. V tejto súvislosti je vhodné pripomenúť úvahu významného teológa K. Rahnera nad textom z Evanjelia (Mt 1,18-21), kde sa hovorí o udalosti, ako sa Jozefovi zjavil anjel a oznámil mu, aby sa nebál vziať k sebe Máriu, svoju manželku, ktorá počala z Ducha svätého, aby dal narodenému Dieťaťu meno Ježiš, lebo On spasí svoj ľud z jeho hriechov. Úvaha obsahuje zaujímavý a hlboký výklad k tomuto textu.

Je veľmi pravdepodobné, že sa Jozef cítil vylúčený z tajomstva, ktoré sa odohrávalo medzi Máriou a nebom. Preto prichádza anjel s posolstvom: "Vezmi Máriu k sebe, vezmi na seba otcovské povinnosti k Dieťaťu, ktoré bolo tvojej neveste dané z neba. Opatruj toto Dieťa, staraj sa oň, chráň a miluj ho. Buď tomuto Dieťaťu otcom". To je úloha, ktorú dostáva Jozef od Boha. Stáva sa teda pestúnom a ochrancom Božieho Dieťaťa, pretože sám Boh chcel, aby Jozef zastupoval otca Božiemu Synovi, ktorý prišiel spasiť svet. Bolo dôležité, aby Ježiša poznali a uznávali ako Dávidovho syna, preto jeho pozemský otec musel byť z kráľovského Dávidovho rodu. Jozef je teda vyslovene povolaný - a nie je tak len preto, že bol zhodou okolností zasnúbený s Máriou a že sa tak náhodou dostal do vzťahu k Božiemu Dieťaťu.

Aj my cítime, že v priebehu nášho života sme často povolávaní za ochrancov niečoho svätého - v nás, v našej rodine, v životnom okolí. Tam, kde nadpriadame nitky ľudských vzťahov, práve tam sme povolaní chrániť, opatrovať niečo veľké - Božiu milosť v nás a okolo nás. Takmer každému bývajú zverené nejaké Božie deti - v rodine, v škole, v susedstve, v nemocnici alebo v iných životných okolnostiach. Aj keď sa nám anjel nezjavuje vo snách, sme povolaní k účasti na tajomstvách Božieho kráľovstva a k slobodnému prijatiu zodpovedných rozhodnutí v láske podľa spravodlivosti a pravdy. Všade vo svojich blížnych stretávame Božieho Syna, ktorý sa stal človekom. Raz budeme postavení pred otázku, či sme sa oň starali tak verne ako Jozef.

Využime čaro tajomstva Vianoc, aby sme oživili záujem, zintenzívnili očakávanie a túžbu po Božom Slove, po Božom živote, aby nám tohoročné Vianoce zmenšili vzdialenosť nášho srdca od Božej lásky.

M. STANISLAV

SLOVO - dvojtýždenník gréckokatolíkov v ČSFR. Vydáva Spolok sv. Vojtecha v Trnave. Vedúci redaktor: Blažej Krasnovský. Redaktori: Katarína Maľučká, Anton Mesároš. Redakcia: 080 01 Prešov, Hlavná 1. Grafická úprava a technická redakcia: Neupress. Sadzba a tlač: Podnik výpočtovej techniky a.s., divízia Košice & Čisopress. Uzávierka časopisu je tri týždne pred vyjdením čísla. Celoročné predplatné 96 Kčs, polročné 48 Kčs. Cena jednotlivých výtlačkov 4 Kčs. Indexné číslo 496 18.

Viera DONOVALOVÁ-KLENKOVÁ

Silvestrovská

Silvester prišiel. Rozkrútený
bol tancovačkou veselou.
Nad tým, čo patrí minulosti,
rozmýšľať sa mu nechcelo.

Ovenčil iba vlastné krásy,
ponúkal srdcia medové,
odkrúcal šťastie tohto roku,
kým odbil chvíle posledné.

No zasnežená triezva cesta
viedla aj iných pútnikov.
Smädnými zrakmi nevpíjali
vnadidlá sveta. Za Tebou

niesli svoj údel, rozuzlený
nádejou, vierou, láskou.
Do svojho vnútra pohrúžení
sa poháňali hradskou.

Údolím sĺz si z božej lásky
niesli kríž - odznak spásy.
Z popola padlých meteórov
dvíhali svoje hlasy.

O požehnanie prišli prosiť
spoločným spevom nádeje.
Tebe sa prišli poďakovať.
Všetko, čo dal si, dobré je.

Miroslav PINDROCH

Novoročná

V tíšine bielej zomiera starec.
Lež vstane znova
mladý a krásny
a potom znova...
...vstaneme.
Hodiny bijú. Aj srdcia.
Na zdravie vravíme
"Pour Felicité"

Jozef HAVRAN

Modlitba novoročná

S belostnou vločkou prosba sadá:
Daj, Pane, duši pokoja,
požehnaj príbytky i srdcia naše,
nech láskou k Tebe zahoria.

A keď dni aj nové rany otvoria,
daj silu i vytrvalosť nám.
Zo zákrut úzkosti, z úžľabín tiesne
láskavo vzhliadnem k výšinám.

Tam Ty si, Bože, kráľov Kráľ,
buď Tvoja vôľa svätá!
Krajinu našu požehnaj,
vlej do nej svojho Svetla.

Od zlého vystríhaj nás, Pane,
k šľachetným cieľom veď nás do výšok!
Za všetkých vystieram k Tebe dlane:
Buď šťastný nový rok!

Milí čitatelia,
k tomuto nádhernému vinšu
pre Vás všetkých sa pripája
vaša redakcia Slova.